

Lovec

glasilo Lovske zveze Slovenije

Avgust 1979 **8**

Lovec

glasilo Lovske zveze Slovenije,
revije za lovstvo
letnik LXII., št. 8

avgust—veliki srpan 1979

Lovca izdaja Lovska zveza Slovenije.

Tiska ga Tiskarna »Jože Moškrič« v Ljubljani.

Glavni urednik: Tone Svetina

Odgovorni urednik in urednik: France Cvenkel

LOVEC izide praviloma vsak mesec.

Prva številka letnika izide

v začetku leta, v januarju.

Po mnenju Republiškega sekretariata
za prosveto in kulturo SRS, št. 421-2/72,
je LOVEC oproščen prometnega davka.

Ta številka je izšla v 20 200 izvodih.

Letni prispevek zveze lovskih družen
Lovski zvezi Slovenije, v katerem
je vračunana tudi naročnina (177,37 din)
za glasilo Lovec, je po članu 300 din.

Za druge člane je letna naročnina
250 din, za inozemstvo 400 din,
Posamezna številka 20 din.

Naročnino je treba plačati vnaprej
na žiro račun Lovske zveze Slovenije.

Vse gradivo za objavo

pošiljajte Uredništvu glasila Lovec,
Župančičeva 9 — p. p. 505,
61001 Ljubljana. Telefon (061) 21 245
in 21 819. Nenaročenih rokopisov
in slik ne vračamo.

Cene malim oglašom:

do 15 besed 60 din, od 15 do 25 besed
80 din, od 25 do 30 besed 180 din.
Za vsako nadaljnjo besedo 8 din.

Za člane lovskih organizacij
v SR Sloveniji velja polovična cena.

Male oglase je treba
plačati vnaprej na žiro račun

Lovske zveze Slovenije:

50101-678-47158.

BARVNA SLIKA NA NASLOVNI STRANI:

Šoja

Foto Janez Gregori

SLIKE NA DRUGI STRANI OVITKA:

1. V avgustu se prične lov na jelena

Foto Jurij Pesjak

2. Srna mladica

Foto Rajko Marenčič, Diana

3. V avgustu

Foto Peter Adamič

4. Srnjaček

Foto Leopold Pavlin, Diana

5. Damjek počiva in prežvekuje

Foto Jože Klavora

VSEBINA:

Lojze Briški	230	Tolminski in trentarski lovci so se zavezali
Veljko Varičak	232	Generalna skupščina CIC v Atenah
Jaka Lavriša	235	Analiza škod od divjadi na Kočevskem
Franjo Jurhar	239	Naravne znamenitosti Krakovskega gozda
Vitomir Mikuletič	241	Nekaj misli o tečajih za lovske čuvaje
France Avčin	242	Nelatinske zgodbe o medvedih — IV. (konec)
F. C.	245	Sestali so se izdajateljski svet, uredniški odbor in redni sodelavci revije Lovec
Lovska organizacija:	248	Občni zbor Kluba prijateljev lova iz Celovca — A. Hudl
	252	Značke lovskih organizacij — XV.
Mladi pišejo:	252	
Jubilanti:	253	Veljko Varičak — petdesetletnik
Lovski oprtnik:	253	Sliki na naslovni strani na rob — J. Perat
V spomin:	256	
Lovska kinologija:	257	Telesno ocenjevanje in PNZ jamarjev v Cerkljah pri Krškem — I. Pintar

V tem mesecu zakon dovoljuje lov na vso nezaščiteno divjad (lisica, pižmovka, siva vrana, sraka, šoja) in na tu navedeno ter prikazano divjad. Če je seveda odstrel planiran in lovska organizacija (LD, ZLD, LZS, OZD) s svojim sklepom lovne dobe na kako divjad ni skrajšala oziroma lova ni povsem zabranila.

navadni jelen-samec

divji prašič
Vodeča svinja
je zaščiten!

srnjak

muflon oven

gams kozel

gamsja koza
in mladiči

jazbec

Na okuženem in neposredno ogroženem območju s steklinjo je dovoljeno odstreljevati zveri vseh vrst v neomejenem številu. Uplenitelji pa so obvezno dolžni izvajati zlasti 13. in 14. točko odredbe o zatiranju stekline (Lovec, št. 1 — januar 1979, na 6. strani).

veliki kljunač

golob grivar,
grlice

kozica

mlakarica, črna lisica
regeljč, kreheljc
od 15. 8.

11. VIII. vzhod ob 4.56 in zahod ob 19.18

26. VIII. vzhod ob 5.15 in zahod ob 18.53

= 1. VIII.,

= 8. VIII.,

= 14. VIII.,

= 22. VIII.,

= 30. VIII.

Tolminski in trentarski lovci so se zavezali

Lojze Briški

Vsaka slovesnost, najsi bo povezana z dejanjem iz preteklosti ali sedanjosti, je lepa in veličastna, če jo ljudje doživijo kot nekaj svojega, nekaj, kar je del njih samih, njihovih dejanj, volje in hotenj in kar ostaja v njihovih srcih in spominu. Taka je bila slovesnost na Golobarju.

Oblačno jutro je bilo 1. julija letos. Krn je bil zavrt v goste oblake in vsak čas je bilo pričakovati, da se bo iz njih vlijl dež. Kljub temu so ozke in strme steze, ki vodijo na več kakor 1300 m visoko planino Golobar, oživele. Po njih so se proti vrhu vzpenjali ljudje v skoraj nepretrganih kolonah. Prišli so od blizu in daleč: s Tolminskega, Idrijskega, Cerkljanskega, Goriškega, pa tudi iz oddaljenejših krajev Slovenije. Skoraj 2000 jih je bilo. Med njimi: udeleženci bitke na Golobarju, lovci, gozdarji, planinci, vojaki in drugi.

Vsi ti številni udeleženci pohoda so šli na Golobar zato, da bi se na svečanosti ob dnevu borca poklonili spominu padlih partizanov in da bi se spomnili tistih težkih dni, v katerih je naš narod skupaj z bratskimi narodi in narodnostmi bojeval najtršo bitko za svojo zemljo, za svoj obstanek. Šli pa so tudi zato, da bi na mestu, kjer je ugasnilo

življenje 42 hčera in sinov naše domovine, sodelovali pri slovesnem podpisu listine, s katero so se tolminski in trentarski lovci zavezali, da bodo skrbeli za spomenike narodnoosvobodilnega boja.

Na Golobarju, širni in razgibani planini nad Sočo, se je aprila 1943 odigrala ena največjih tragedij narodnoosvobodilnega boja na Primorskem. Tu je pod streli italijanskih fašistov omahnilo v smrt 42 mladih življenj, 42 partizanov. Na Golobarju so se zbrali, da bi ustanovili novo udarno enoto naše vojske — Gradnikovo brigado. Sovražnik jih je presenetil in to je bilo za mnoge usodno. Vendar so mesec dni zatem Gradnikovo brigado kljub tej izgubi ustanovili. Osvobodilnega gibanja primorskega in vsega našega ljudstva ni mogla zadržati nobena sovražnikova ofenziva, nobene še tako velike žrtve.

Od tistega usodnega aprilskega dopoldneva so minila tri desetletja in več. Marsikaj se je v tem času spremenilo. Svobodni smo, živimo lepše in srečnejše. Marsikaj je utonilo v pozabo. Toda spomin na padle v boju za svobodo je neizbrisen in živi v srcih starejših in mlajših rodov. To izpoveduje množica ljudi, ki se je zbrala na slovesnosti ob

spomeniku padlim partizanom na Golobarju.

Velika skala sredi livade na Golobarju, na skali spominska plošča in zvarjeno trofejno orožje tvorijo spomenik padlim partizanom. Ob njem je bila spominska slovesnost in ob njem so lovci iz lovskih družin Bovec, Čezsoča, Drežnica, Kobarid, Log pod Mangartom, Ljubinj, Most na Soči, Podbrdo, Smast, Tolmin, Trebuša, Volče, Planota ter soškega gozdnega gospodarstva Tolmin in Triglavskega narodnega parka z Blede slovesno sprejeli obveznost, da bodo skrbeli za spomenike narodnoosvobodilnega boja.

Tako so tolminski in trentarski lovci na poseben in svečan način začeli uresničevati priporočilo skupščine Lovske zveze Slovenije, da naj lovске organizacije, v dogovoru s skupščinami občin, prevzemajo obveznost za varovanje, urejanje in vzdrževanje spomenikov, spominskih plošč, grobišč in grobov borcev narodnoosvobodilne vojske in drugih obeležij socialistične revolucije, ki so na težko dostopnih in odročnih krajih.

Skrb za varstvo, urejanje in vzdrževanje pomnikov narodnoosvobodilne vojne in revolucije je naša skupna dolžnost. S skrbjo za te spomenike izražamo naš dolg in spoštovanje do tistih, ki so v tem boju dali največ, kar ima človek — življenje. Izražamo pa tudi zvestobo vrednotam, ki smo jih priborili v tem velikem boju in ki jih že več kakor tri desetletja poglobljamo, utrjujemo in razvijamo z graditvijo nove socialistične samoupravne družbe.

Slovenski lovci s ponosom prevzemamo to obveznost. Taka odločitev in obveza sta izraz naše zraščенosti z mejniki revolucije. Sta izraz sodelovanja velike večine lovcev v narodnoosvobodilni vojni in pri gradnji samoupravne družbe. Izhajata pa tudi iz narave naše dejavnosti, saj lovci v vseh letnih časih najpogosteje hodimo po poteh in stezah planskega in gorskega sveta. Kdo drug je bolj poklican kakor lovci, da

Na Golobarju so zavihrali tudi lovski prapori

Vse foto D. Šuligoj

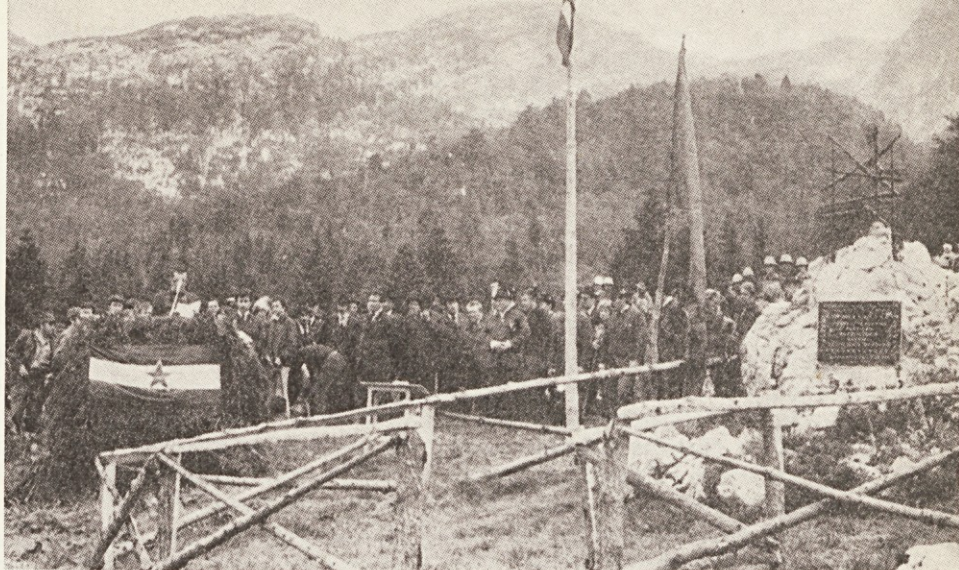

prevzame skrb za te, očem vsakdanjosti skrite, a zato nič manj veličastne spomenike našega slavnega boja, pomnike tudi novim rodovom upornega Tolminskega in vsega slovenskega naroda!

Izročila narodnoosvobodilnega boja pa bomo ohranjali tudi na ta način, da urejenih spomenikov ne bomo prepuščali gozdni samoti. Lovci bomo tudi skrbeli, da bo obiskovalcev, ki se oddolžujejo spominu padlih in se navdihujejo za prihodnost, več. Nikakor ne smemo dovoliti, da bi pretresljiva pričevanja o junakih in žrtvah ostala nema, brez odziva.

Smo družba, ki noče priznati, kaj šele gojiti neprizadetost in otopelost do vsakršnih pristnih izvorov ljudske moči. Ta se mora nenehno napajati in bogatiti v izročilu revolucije. V tem je jamstvo naše trdoživosti, svobodnega razvoja in uveljavljanja pravih obče človeških vrednot.

Spoštovanje žrtvam nas navdaja z zavestjo, da niso bile zaman, hkrati pa utrjuje našo pripravljenost, da vedno, če bo potrebno tudi s puško, branimo pridobitve našega boja in dela. Zato moramo ob vsakdanjih naporih za krepitev materialnega in duhovnega bogastva, za lepše in srečnejše življenje, skrbeti tudi za mir, za nedotakljivost in obrambo priborjenega in ustvarjenega.

Slike od zgoraj navzdol:

Slovesnost na Golobarju, v ospredju spomenik padlim partizanom

Janko Razpet, predsednik izvršnega odbora ZLD Gorica, predlaga podpis listine, s katero lovske organizacije — v dogovoru z družbenopolitičnimi organizacijami občine Tolmin — prevzemajo v svoje varstvo, urejanje in vzdrževanje spomenik na Golobarju in 26 drugih obeležij NOB. Desno pri govorniškem odru: Peter Šuler, član izvršnega odbora LZS, in predsednik skupščine LZS Lojze Briški, ki je imel na Golobarju slavnostni govor.

Preživeli borci, udeleženci bitke na Golobarju

Generalna skupščina CIC v Atenah

Veljko Varičak

Od 26. do 30. maja letos je bilo v Atenah XXVI. zasedanje generalne skupščine Mednarodnega sveta za lovstvo in ohranitev divjadi (CIC). Jugoslovansko delegacijo je na tem zasedanju vodil ing. Marko Bulc, predsednik komisije za mednarodne odnose v lovstvu pri Lovski zvezi Jugoslavije.

Pred tem, 24. in 25. maja, pa sta bila simpozija o dropljah in kotornah. Na obeh simpozijih je bilo več poročil in zanimivih referatov o stanju teh dveh vrst divjadi. Zlasti sta zbudila pozornost referat prof. doktorja Borisa Trpkova o kotornah v Jugoslaviji in naše poročilo o edinem gnezdišču dropelj v Vojvodini. Zasedanju generalne skupščine, ki mu je predsedoval Alfonso Urquijo, podpredsednik CIC, so prisostvovali predstavniki Argentine, Avstrije, Bahrajna, Belgije, Bolgarije, ČSSR, Danske, Finske, Francije, Grčije, Irske, Italije, Japonske, Kenije, Luksemburga, Madžarske, Maroka, Mongolije, Nepala, Norveške, Omana, Poljske, Portugalske, Romunije, SFRJ, Španije, Švedske, Švice, Tanzanije, Tunisa, Turčije, Zaira, ZR Nemčije in kot opazovalci Sovjetske zveze. Ob otvoritvi je generalno skupščino v imenu grške vlade pozdravil Constantin Triandafyllou, državni sekretar ministrstva za kmetijstvo.

Na začetku sta bila soglasno sprejeta pomembna dokumenta: nov statut in nov interni poslovnik CIC. V teh pomembnih dokumentih, ki ju je pripravila posebna skupina, v kateri je bil zelo aktiven tudi jugoslovanski predstavnik ing. M. Bulc, je veliko bistvenih novosti, med drugim tudi naslednje:

Vsi titularni člani CIC posamezne države morajo biti hkrati člani njene delegacije, ne glede, kako in kdaj so bili izvoljeni. Mesec dni pred zasedanjem generalne skupščine mora biti delegatom dostavljeno vse gradivo, o katerem bo skupščina razpravljala, in podroben dnevni red. Generalna skupščina se mora obvezno sestajati na tri leta,

po potrebi pa njen administrativni svet lahko skliče skupščino tudi prej. Delo bodo v glavnem opravljale strokovne komisije, torej bo težišče dela na strokovnih in znanstvenih vprašanjih lovstva.

Demokratizacija in posodobitev omenjenih dveh dokumentov ter poudarek na delu strokovnih komisij so osnova za nadaljnje delo. Tako bo ta mednarodna lovska organizacija res postala forum, v katerem bodo zastopali lovstvo pravi predstavniki svojih držav in ne več posamezniki, izbrani »ad personam«. Novi poslovnik bo veliko prispeval, da bo tudi administrativni svet CIC sprejemal svoje odločitve kolektivno, ob polnem sodelovanju in odgovornosti vseh delegatov posameznih držav članic Mednarodnega sveta za lovstvo in ohranitev divjadi (Conseil International de la chasse et de la Conservation du gibier — CIC).

Delo skupščine se je potem nadaljevalo v komisijah. V tem poročilu sem zajel le delo tistih komisij oziroma tiste teme, ki so zanimive za naše lovce.

Komisija za veliko divjad Evrope in Azije je razpravljala na osnovi gradiv, ki so jih pripravili strokovnjaki na sestankih v Sandefjordu na Norveškem (tema: evropski severni jelen in los), v

Pragi na Češkoslovaškem (tema: muflon) in v Salzburgu v Avstriji (tema: škode od jelenjadi).

1. Na podlagi ugotovitev strokovnjakov na sestanku, ki je bil januarja 1979 v Pragi, je komisija o **muflonu** sklenila:

1. V pradomovini te divjadi, na Korziki, živi sedaj okoli 400 muflonov in na Sardiniji okoli 300. Komisija pozdravlja ukrepe vlad Francije in Italije, ki sta muflone tamkaj popolnoma zaščitili. Storita naj vse potrebno, da tudi v bodoče preprečita nezakonit lov na muflone na teh dveh otokih.

Druge evropske države so spomladi 1978 imele naslednje število muflonov:

Avstrija 6035, Belgija 500, Bolgarija 1300, ČSSR 13 734, Francija 4500, Italija 3350, Jugoslavija 2732, Luksemburg 75, Madžarska 5000, Romunija 600, Španija 3000, ZR Nemčija 7400. Skupaj 48 626.

(Žal ni podatkov o številu te divjadi na Poljskem, v Sovjetski zvezi in Nemški demokratični republiki. Tudi število muflonov v Jugoslaviji ni povsem točno, saj manjkajo podatki iz nekaterih jugoslovanskih lovišč posebnega pomena.)

2. Na osnovi dolgoletnih izkušenj in uspehov pri gojitvi in naseljevanju muflonov v navedenih državah komisija med drugim predlaga:

a) **Formiranje novih kolonij** — Nove kolonije muflonov naj se ustanavljajo le v biotopih, ki ustrezajo tej divjadi. Izбира življenjskega prostora mora biti prepuščena strokovnjakom za muflone. V gamsji življenjski prostor muflonov ne naseljujmo! Biotop za muflone naj bo suh in po možnosti tako oblikovan, da v zimskem času divjad najde naravna zaklonišča in da ji omogoča samostojno izbiro stanišč v raznih klimatskih pogojih.

b) **Število muflonov za formiranje nove populacije** je najmanj 10 živali v spolnem razmerju 1 ovek:4 ovce. Osnovni pogoj je, da so mufloni

Prizor iz madžarskega lovišča

Foto L. Studinka

čistokrvni; križance je treba obvezno izločiti.

c) Sožitje muflonov in zveri — Z ozirom na izkušnje v Romuniji in Jugoslaviji se odsvetuje osnovanje novih populacij muflonov na področjih, kjer živita ris in volk.*

č) Zdravstveno stanje je eden izmed pomembnih dejavnikov, ki vpliva na gospodarjenje z mufloni. Na osnovi najnovejših spoznanj naj bi stalno spremljali zdravstveno stanje muflonov in se po potrebi lotili preprečevanja bolezni oziroma takojšnjega zdravljenja. Zlasti je treba onemogočiti stik muflonov z domačimi ovci in drugimi domačimi živalmi na paši.

d) Določanje točk za zavitost muflonjih rogov — Komisija je priporočila metodo, po kateri ocenjujejo v ČSSR in so že tudi ocenjevali na mednarodnih lovskih razstavah. Po tem načinu izmerimo zunanji premer zavojnih lokov (krivin) obeh rogov. Seštevek premerov delimo z 2 in dobimo po-

prečni premer. Poprečni premer v cm prispeva k oceni do 5 točk po razpredelnici:

do 20,9 cm — 0 točk,
od 21 do 21,9 cm — 1 točka,
od 22 do 23,9 cm — 2 točki,
od 24 do 26,9 cm — 3 točke,
od 27 do 29,9 cm — 4 točke,
nad 30 cm — 5 točk.

II. Komisija je na podlagi poročil strokovnjakov s sestanka v Salzburgu (**škoda od jelenjadi**) povzela:

1. Staleži jelenjadi in škode

Večanje staležev jelenjadi in obseg škod od te divjadi sta pokazala različno sliko. Ponekod jelenjad nasekuje nove prostore, čemur je treba nameniti posebno pozornost.

V nekaterih deželah je uspelo ustaliti številčnost jelenjadi oziroma jo občutno zmanjšati. Kjer je redukcijski odstrel še potreben, je treba posebej paziti na ohranitev naravnega spolnega razmerja in urejene strukture po starostnih razredih.

Na nekaterih krajevno omejenih področjih je škoda od jelenjadi zaradi objedanja rastlinstva neznatna in škode zaradi lupljenja ni. Ohranilo se je ali je bilo doseženo ravnovesje (harmonija) med gozdom

in divjadjo. Ta področja naj bi bila predmet raziskav lovske znanosti, ki naj bi ugotovila količino hrane, ki jo daje narava sama, gostoto populacije, raziskala tekmovanje v prehrani med vrstami divjadi ter vzne-
mirjanje zaradi turizma in lova.

Komisija je soglasna, da jelenjad nujno objeda rastlinstvo, saj so listi, popje in mladike naravna hrana te divjadi.

V vseh deželah naj bi ugotovili (ugotavljali) staleže jelenjadi, izvršene odstrel in povzročene škode ter se pri tem posluževali predvsem izkušenj iz Avstrije. V tej deželi izvajajo že od leta 1960 tako imenovane »gozdne inventure«. Le-te so med drugim pokazale, da zmanjšanje staleža divjadi še ne vodi k sorazmernemu zmanjšanju škod v gozdovih. Zato je treba nadaljevati tudi z drugačnimi načini za zmanjšanje škod. Izkušnje nas uče, da vprašanja škod od jelenjadi v gozdovih ne moremo rešiti le z zmanjševanjem staleža te divjadi.

2. Prehrana divjadi

Vloga krmljenja divjadi je sedaj drugačna, kakor se je mislilo pred nedavnim. Da bi preprečili škodo od divjadi, kolikor je ni možno zago-

* Primeri s Kočevske in iz Romunije. Risi so (v Romuniji tudi volkovi) naredili veliko škodo na populacijah muflonov tam, kjer se njihovi biotopi pokrivajo z življenjskim prostorom muflonov. Tudi zadnja poročila z avstrijske Koroske potrjujejo naše in romunske izkušnje.

Divji labodi so delno selivci. Pri nas so redke preletne ptice: labod grbec, labod pevec in mali labod. Na sliki: labodi pevci pristajajo. Foto M. Danegger

varjati, ali da bi preprečili močan pogin divjadi v pretežno monokulturnih, s hrano revnih gozdovih, krmljenja divjadi, tudi pri primerenem staležu, ne opuščajmo!

Načina krmljenja in sestave hrane naj ne bi predpisovali kot obveznost. Upoštevali pa naj bi najnovejše izsledke znanstvenih raziskav.

V loviščih, kjer ni jelenjadi, naj bi prepovedali postavljati krmišča, ki kolikor toliko ustrezajo tudi tej divjadi. Izboljševanje pašnih površin in pravilno krmljenje občutno vplivata na zmanjšanje škod od divjadi!

Glede izbire ustreznega načina

krmljenja je nadaljevati s poskusi v praksi in z znanstvenimi raziskavami.

3. Velike zveri

Važen biološki vpliv na zmanjševanje škod v gozdovih imajo prizadevanja za ohranitev medvedov, volkov in risov vseh povsod, kjer so za to zverjad še življenjski pogoji.

4. Vpliv okolja na divjad

Faktorju »mir« je za preprečevanje škod od divjadi treba pripisati veliko mero pozornosti! Med upraviče-

nimi zahtevami človeka po oddihu v prosti naravi in potrebami divjih živali je treba najti ustrezno razrešitev!

Pri vseh večjih posegih v naravo, kakor so gradnje gozdnih cest (in po njih zlasti avtomobilski promet nepooblaščenih), objektov za oddih in šport ter naselij, bi bilo treba upoštevati tudi življenjski prostor divjadi (za počitek, stanišča, pašne površine, področja za kotitev ipd.). Zlorabo človekovih pravic za oddih v gozdu in na polju, kjer so stanišča divjadi, je treba preprečevati, npr. neurejeno smučanje. Sicer je pa to vprašanje možno rešiti le s skupnimi prizadevanji vseh prijateljev narave.

5. Priporočilo lovskim oblastem

Komisija je pozvala lovske oblasti vseh dežel, da na skupnih lovskih posvetovanjih, v soglasju z drugimi porabniki prostora (kmetijstvo, gozdarstvo), v regionalnih načrtih ugotove življenjska območja jelenjadi.

Potrebno je tudi izdelati perspektivno predstavo o gostoti jelenjadi in gospodarjenju z njenimi staleži, ki naj bi bolj diferencirano kot doslej upoštevalo pogoje različnih biotopov.

Z ozirom na izjemno važnost bo program »delovne skupine za jelenjad« tudi v bodoče ostal v delovnem načrtu komisije za veliko divjad.

Komisija za ptice selivke

je med drugim razpravljala o ohranitvi vodnih in močvirnih biotopov in o ureditvi novih rezervatov za te ptice v Evropi in Aziji. Jugoslovanska delegacija je seznanila komisijo, da je SFR Jugoslavija ratificirala Ramsarsko konvencijo (dogovor, sporazum) o zaščiti ptic selivk in močvirnih biotopov. V skladu s to konvencijo smo pri nas zaščitili Ludaško jezero in Obedsko baro v SAP Vojvodini in Kopačko jezero v SR Hrvatski.

V razpravi o lovopustih glede na zemljepisni položaj in selitve je naša delegacija poročala, da je SFRJ januarja 1973 ratificirala mednarodno (pariško) konvencijo o varstvu ptic. Razen tega je Lovska zveza Jugoslavije še posebej sprejela samoupravni sporazum o usklajevanju lova in ohranitvi ptic selivk ter nekaterih drugih ogroženih vrst ptic. Sporazum so 20. 12. 1976 podpisali predstavniki vseh republiških in pokrajinskih lovskih zvez v imenu vseh jugoslovanskih lovcev.

Komisija za malo divjad

Je ustanovila posebno skupino strokovnjakov, ki bo spremljala razvoj kotrne kot vrste in jo proučevala. V to skupino so ibli izbrani predstavniki Bolgarije, Cipra, Grčije in Jugoslavije.

Komisija bo na osnovi že zbranega gradiva na simpozijih pripravila v treh mesecih obširnejše poročilo o kotorni in dropljah.

Komisija za lovske muzeje

Je seznanila skupščino o pripravi kataloga vseh evropskih lovskih muzejev in zbirk. Izšel bo še letos, kot posebna izdaja CIC.

Razprava o novih osnutkih o lovskih razstavah pa je bila preložena na naslednje leto, ker je razstava v Münchnu — »Lovstvo včeraj, danes in jutri« — zaradi finančnih razlogov preložena na leto 1981.

Komisija za lovsko fotografijo

Je ugotovila, da mednarodna federacija za foto lov zasleduje cilje, ki so istovetni ciljem komisije. Zato se je komisija včlanila v to federacijo kot dopisni član.

Komisija priporoča delegacijam CIC, da seznani društva, ki v njihovih državah združujejo lovce-fotografe, z obstojem Mednarodne federacije za foto lov in jim priporoče, da se vanjo včlanijo.

Žirija za podeljevanje nagrad CIC za kulturno dejavnost

Med številnimi kandidati za kulturno nagrado CIC za leto 1980 je žirija sprejela predlog jugoslovanske delegacije in **podelila nagrado za kulturno dejavnost Zlatorogovi knjižnici Lvske zveze Slovenije**. Izročitev nagrade bo v Rimu, spomladi 1980.

Predsednik žirije za podeljevanje nagrad CIC za kulturne dosežke A. J. Hettier de Boislambert je na zaključku zasedanja generalne skupščine izročil literarno nagrado CIC za leto 1979. Prejela sta jo dr. Jorge de la Pena-Paya in Francisco Ortuna za njuni odlični knjigi o loviščih in divjadi Španije.

Poročilo o zasedanju generalne skupščine CIC v Atenah zaključu-

jem z ugotovitvijo, da je bila dejavnost naše delegacije na tem zasedanju kakor tudi nasploh v tej mednarodni organizaciji zelo učinkovita. Prav stališčem naše delegacije lahko pripišemo, da je CIC demokratiziral svoj način dela, da so dobile vse večjo veljavo lovska stroka in znanost ter delo v strokovnih komisijah. Naša delegacija je uspešno podprla vsako napredno akcijo, ki so jo predlagale druge članice oz. delegacije. Vse več držav, zlasti neuvrščenih, je v zadnjem času vstopilo v članstvo CIC. Mednarodni svet za lovstvo in ohranitev divjadi postaja organizacija pravih predstavnikov lovstva, v kateri so predlogi in stališča naše delegacije, zaradi naše načelnosti in neuvrščene politike, zelo pogosto upoštevani in tudi sprejeti.

Analiza škod od divjadi na Kočevskem

Jaka Lavriša

Škode, ki jih povzroča divjad v kmetijstvu, so zelo pogosto predmet razprav tako v lovskih kakor kmetijskih organizacijah, v krajevnih skupnostih in drugod. Stališča, ki jih posamezniki zavzemajo do vprašanja škod, so zelo različna. Nava-jajo najrazličnejše vzroke, pogosto z določenim namenom, padajo očitki na lovce in njihove organizacije, češ da ne preprečujejo škod itd. Skratka, stvari niso povsem razčiščene. Pri tem pa se pogosto opere-rira z nepreverjenimi podatki, brez globljih strokovnih analiz. Takšne pavšalne, pogosto netočne ocene vnašajo nejevoljo med kmetovalce, burijo duhove med lovci, kar vseka-kor ne vodi k reševanju problema. Ocenjevanje — ali je škoda velika ali majhna, v kakšnem odnosu je do staleža divjadi posameznih vrst,

do dohodka iz lovišča, do dejanskih razmer na terenu in podobno — je zelo različno, dokaj neenotno in pogosto sloni na osebnih ocenah, brez dokumentiranih utemeljitev. Kakorkoli obravnavamo to zadevo, moramo načelno ugotoviti, da je nemogoče škodo od divjadi povsem preprečiti. Če smo se odločili, da bomo imeli divjad v naših loviščih, potem moramo tudi računati s posledicami. Seveda je drugo vprašanje, koliko naj bo divjadi in kaj so dolžni storiti lovci in kaj kmetovalci ter gozdarji, da se škoda omeji, spravi v znosne meje, vendar tako, da divjad ne bo prizadeta. Zakon o varstvu, gojitvi in lovu divjadi ter o upravljanju lovišč in predpisi, ki iz zakona izhajajo, so ponudili stvarne rešitve tega vprašanja. Na celotni družbi je, ne le na lovcih, da

Lov. leta	73/74	74/75	75/76	76/77	77/78
dohodki iz lovišč	100	97	136	225	265
izplačane odškodnine	100	216	323	331	173
vlaganja za prep. škode	100	123	172	233	274

Odstrel jelenjadi v loviščih lovskih družin Kočevske

Tabela II

Lov. leta	73/74	74/75	75/76	76/77	77/78
odstreljeno jelenjadi	189	215	248	308	343
indeks	100	114	131	163	181

Porabljeno od 100 din dohodka iz lovišča

Tabela III

Lov. leta	73/74	74/75	75/76	76/77	77/78
za odškodnine din	20,85	45,74	48,90	30,27	13,28
za preprečevanje škode din	30,81	38,95	39,16	31,94	31,84

se škode zmanjšajo do znosne meje, divjadi pa zagotovi obstoj. Na Kočevskem in tudi drugod se pri tem srečujejo interesi treh glavnih dejavnikov: gozdarstva, kmetijstva in lovstva. Kljub temu, da so njihovi interesi različni, je s strpnostjo, medsebojnim razumevanjem in sodelovanjem, kljub vsemu, možno na istem prostoru zadovoljiti interese vseh treh.

V okviru teh naporov in v želji za čim boljšo obveščenost lovskih kakor drugih organizacij, ki so kakorkoli vključene v reševanje tega vprašanja, je Zveza lovskih družin (ZLD) Kočevje pripravila analizo škod od divjadi na poljščinah v loviščih lovskih družin za lovska leta od 1973/74 do vključno 1977/78. Vzporedno s tem so prikazani tudi napori in rezultati, doseženi v zadnjih petih letih pri omejevanju škod na kmetijskih površinah. Dokumentirani podatki naj bi bili oprijemljivo sredstvo za presojo škod in za njihovo zmanjševanje. Ti podatki naj bi služili tudi kot baza za planiranje nadaljnjih prizadevanj, ukrepov in akcij lovskih družin za zmanjševanje škode od divjadi. Iz obširne analize, v kateri je obdelana vsaka lovska družina posebej, povzamemo v tem sestavku nekatere najzanimivejše ugotovitve, ki so po naši oceni zanimive za širši krog lovcev

kakor tudi za njihove organizacije. Ko delamo zaključke in primerjave med lovskimi družinami, moramo obvezno upoštevati različne pogoje za gospodarjenje z divjadjo, predvsem pa: vrsto divjadi v določenem lovišču, njeno številčnost, obseg aktivnih kmetijskih površin, lastništvo teh površin, pridelek oz. rodnost v posameznih letih, gozdno zaledje in podobno. Po drugi strani ne smemo prezreti subjektivnih činiteljev, ki vplivajo na zmanjševanje škod in na različnost rezultatov teh prizadevanj. Tu mislimo predvsem na zainteresiranost lovskih družin, na njihove odnose s kmetovalci, krajevnimi skupnostmi, gozdnogospodarskimi organizacijami in drugimi. Pomanjkanje podatkov o obsegu aktivnih kmetijskih površin in njihovem lastništvu je vsekakor osiromašilo analizo. Kljub temu pa podatki v njej dovolj zgovorno pripovedujejo, kaj in koliko so lovske družine ukrenile, da se stanje popravi. Poleg tega je pet let le prekratko obdobje za celovito rešitev te zadeve.

V analizi smo poskušali najti razmerja in primerjave med dohodkom lovskih družin za prodano uplenjeno divjad in škodo od divjadi na kmetijskih površinah ter napori, da se škoda čim bolj omeji.

V zadnjih petih letih so lovske družine kočevske ZLD imele s prodajo uplenjene divjadi 6 570 075 din dohodkov. Odškodnin za škodo od divjadi pa so izplačale v višini 1 875 242 din ali 28,54 % dohodkov. Za preprečevanje škode je bilo porabljenih 2 219 779 din ali 33,79 % dohodkov. Skupno torej 62,33 % dohodkov. Razmerje med izplačanimi odškodninami in vlaganji za preprečevanje škod je 1 : 1,18, kar kaže na pravilno usmerjenost lovskih družin.

V vlaganja za preprečevanje škod so zajeti dejanski stroški za krmljenje divjadi (nabava krme, oranje krmnih njiv) in nabava raznih sredstev, naprav za preprečevanje škode.

Potrebno pa bi bilo upoštevati tudi delež lovcev z njihovim prostovoljnim delom v loviščih pri pripravi in skladiščenju krme za divjad, gradnji objektov za krmljenje in pomoč, ki so jo nudili kmetom pri postavljanju in vzdrževanju naprav za odvrčanje divjadi oziroma za zaščito kmetijskih površin.

Po nepopolni evidenci so člani lovskih družin v obravnavanem obdobju prispevali 48 300 ur obveznega dela v vrednosti 925 940 din (upoštevana vrednost delovne ure, ki jo je določila LZS enotno za vsako leto). Glede na število članov lovskih družin, ki se je v tem obdobju gibalo med 520 in 660, odpade na posameznega lovca povprečno 16 delovnih ur letno. Na te podatke se vse prerado pozablja, kadar na raznih forumih izven lovske organizacije govorijo o odgovornosti lovcev za škodo, ki jo povzroča divjad na kmetijskih površinah.

To neplačano delo lovcev, ki pa v tej razpravi oz. grafikoni in tabelah ni zajeto, obsega zlasti:

— izboljševanje življenjskih pogojev za divjad, ki vsebuje krmljenje, košnjo, gnojenje, obdelavo krmnih njiv, obnovitvene sečnje grmovja in podobno;

— preprečevanje škod s postavljanjem ograj, električnih pastirjev, stražil itd.

Gibanje dohodkov iz lovišč, izplačanih odškodnin in vlaganj za preprečevanje škod je razvidno iz grafikon 1. Primerjava v indeksih pa je razvidna iz tabele I.

Gibanja po posameznih lovskih družinah so v tem obdobju različna, kažejo pa naslednje tendence:

1. Dohodki za prodano divjad iz leta v leto hitro naraščajo, posebno od leta 1975 dalje gre krivulja strmo navzgor. Vzrok temu je na eni strani povečan odstrel, predvsem jelenjadi, na drugi strani pa hitra rast prodajnih cen. Cene za prodano divjad so se namreč večale takole:

1973	1974	1975	1976	1977
100	81	117	171	185

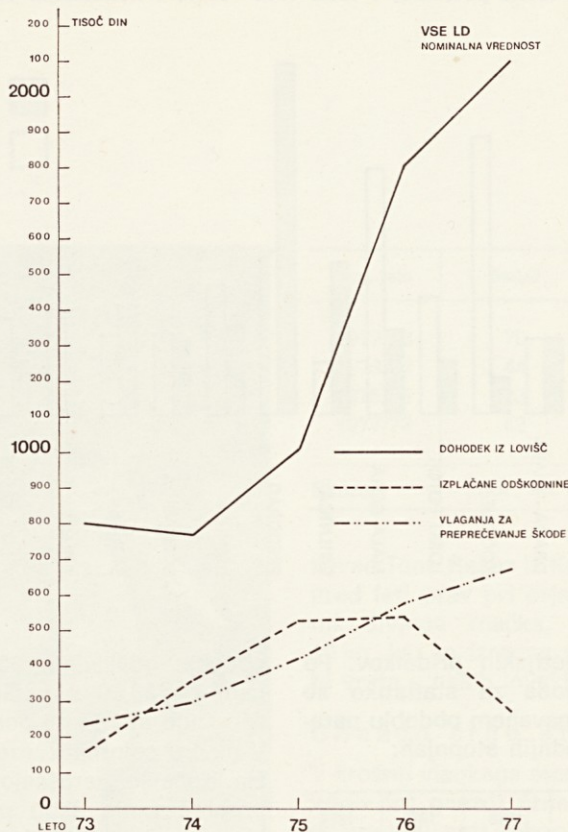
2. Škoda je iz leta v leto hitro naraščala. V letih 1975 in 1976 pa se je skoraj ustalila in v letu 1977 začela naglo upadati. Razlog za to je v obsežnih zaščitnih ukrepih lovskih družin. Tu gre predvsem za nabavo in postavljanje električnih pastirjev ter drugih sredstev za odvratanje divjadi od obdelovalnih površin. Nedvomno pa ima važen vpliv tudi povečan odstrel, v prvi vrsti jelenjadi. Od skupno izplačanih odškodnin 1 875 242 din odpade za škodo od jelenjadi kar 1 136 563 din ali 60,77 %, kljub temu, da je odstrel jelenjadi hitro naraščal, kar je razvidno iz tabele II.

Skupno so bili v petih letih uplenjeni 1303 kosi jelenjadi; odstrel se je v tem obdobju skoraj podvojil. To je terjalo od lovcev veliko napora in porabe časa. Laiki namreč ne vedo, da odstreliti ne pomeni le sprožiti puško na divjad, ampak da je potrebno najprej primerno divjad za odstrel odbrati, jo po odstrelu iztrebiti in sploh pripraviti za transport. Za vsa ta opravila potrebuje

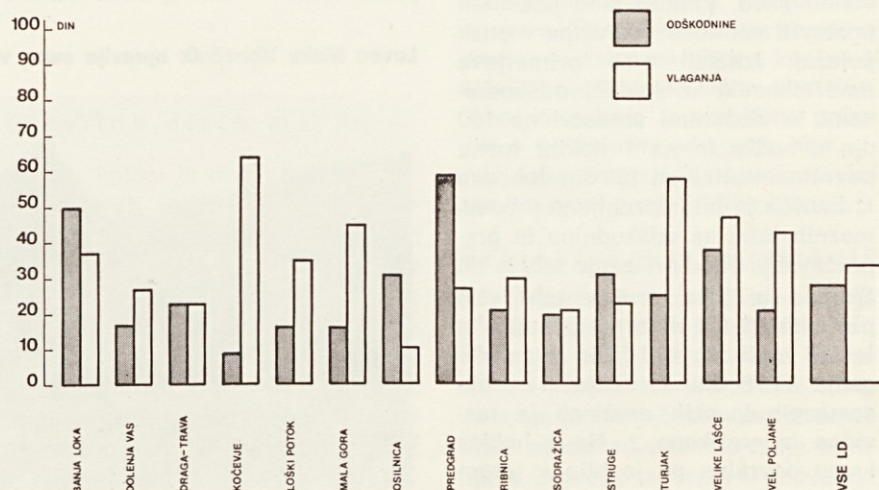
lovec pri enem kosu jelenjadi najmanj 4 ure, torej je bilo za vso uplenjeno jelenjad v tem primeru opravljenega vsaj 5200 ur dela ali poprečno 1000 ur letno. Poleg tega je treba upoštevati še čas za odstrel druge divjadi, za dokaj obsežna dela v lovišču, kar vse sku-

paj zahteva izredno zavzetost lovcev, ki vse to delajo obvezno in brezplačno. Slika v taki luči je nedvomno nekoliko drugačna, kakor pa si nekateri pogosto predstavljajo lovca in lov.

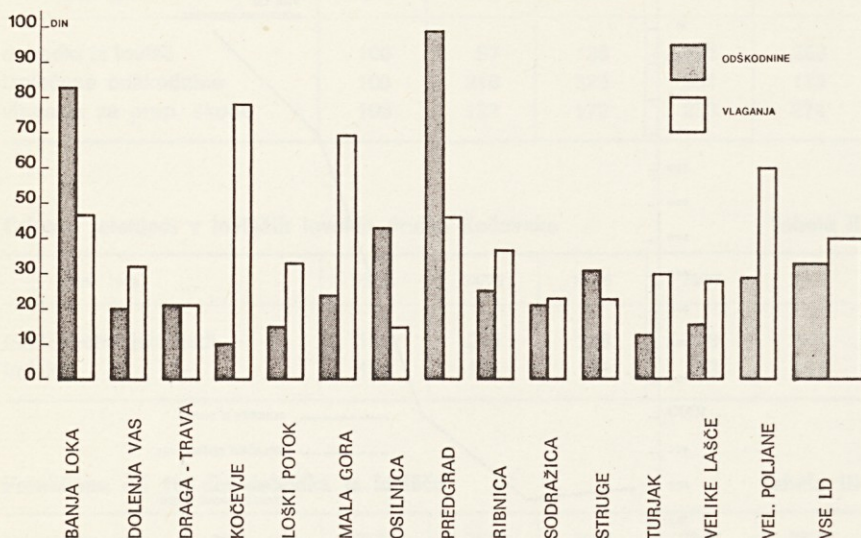
Na porast odškodnin za škodo od divjadi je vsekakor vplival tudi po-

Primerjava izplačanih odškodnin in vlaganj v lovišča od 100 din dohodka iz lovišč kočevskih lovskih družin, v letih 1973—1977, v nominalnih vrednostih Grafikon 2

Primerjava med izplačanimi odškodninami in vloženimi sredstvi za preprečevanje škode na 1 ha lovne površine, v letih 1973—1977, v nominalnih vrednostih
Grafikon 3

rast cen kmetijskih pridelkov. Po podatkih zavoda za statistiko so cene v obravnavanem obdobju naraščale v naslednjih stopnjah:

1973	1974	1975	1976	1977
100	114	129	148	165

Če izločimo vpliv porasta cen na višino odškodnin in le-te preračunamo na vrednost iz leta 1973, dobimo dokaj drugačno sliko:

1973	1974	1975	1976	1977
100	190	250	224	105

2. Površine lovišč posameznih lovskih družin so različne, različni so tudi naravni pogoji in vzroki za višino škod. Vendar smo poskusili postaviti vse lovske družine v enak položaj. Izdelali smo primerjave med dohodki iz lovišč, odškodninami in vloženimi sredstvi na 100 din dohodka in na 1 hektar lovne površine. Koliko od 100 din dohodka iz lovišča je bilo porabljeno v posameznih letih za odškodnino in preprečevanje škod prikazuje tabela III. Skupno je bilo torej v teh letih plačanih od 100 dinarjev dohodka iz lovišč za škodo 28,54 din in za vlaganje 33,79 din. Primerjava po posameznih lovskih družinah je razvidna iz grafikona 2. Na 1 hektar lovne površine pa je bilo v istem

obdobju odškodnin 33,24 din, vlaganj pa 39,60 din. Grafikon 3 pa prikazuje stanje po posameznih LD. V okviru celotne Zveze lovskih družin Kočevje naraščajo vlaganja za preprečevanje škod približno enakomerno iz leta v leto. Stanje po posameznih lovskih družinah pa je precej pisano. Tam, kjer so vlaganja večja, škoda upada in čim večja so vlaganja, tem manjša je škoda. Akcije za preprečevanje škod so po nekaterih lovskih družinah preveč kampanjske; pogreša se načrtno kontinuirano delo. Nadalje je opazno, da v loviščih lovskih družin, kjer je razmeroma majhen delež kmetijskih površin, znašajo odškodnine sorazmerno veliko več kakor tam, kjer so take površine bolj razprostranjene. Škod v gozdovih in uspeha pri odvrčanju divjadi od poljedelskih površin nismo mogli oceniti, ker nimamo podatkov.

Iz analize lahko potegnemo precej zaključkov, predvsem pa:

1. Oceniti je potrebno vpliv povečanega odstrela, predvsem jelenjadi, v zadnjih letih na zmanjševanje škod. To je pomembno sedaj, ko je pred nami izdelava srednjeročnih lovskogospodarskih načrtov.
2. Vlaganja za preprečevanje škod morajo biti bolj načrtna ter se morajo nenehno večati, posebno v loviščih tistih LD, kjer je številčnost divjadi velika in kjer imajo velike škode, majhen delež kmetijskih površin, malo grmišč za zimsko prehrano in majhen delež drevesnih vrst, ki dajejo plodove za prehrano divjadi.
3. Prednost pri vlaganjih v lovišča mora imeti delo, ki ohranja in izboljšuje naravne pogoje za divjad, kakor so predvsem: košnja in gnojenje pašnikov, vzdrževanje grmišč, povečevanje deleža plodonosnih drevesnih vrst itd.
4. Analiza mora služiti lovskim družinam pri planiranju in za obvestilo vseh zainteresiranih dejavnikov ter javnosti o prizadevanjih lovcev za izboljšanje naravnih pogojev za divjad ter s tem za zmanjševanje škod.
5. Ukrepe za vlaganja v lovišča, še posebej za izboljševanje življenjskih pogojev divjadi, je potrebno zapisati v družbenem dogovoru, samoupravnih sporazumih in poslovnih lovskih družin.

Lovlec Maks Konečnik spravlja seno v krmišče za jelenjad

Foto Fr. C.

Naravne znamenitosti Krakovskega gozda

Franjo Jurhar

Krakovski gozd na Dolenjskem pri Kostanjevici na Krki pokriva velik nižinski gozdni kompleks, obsega okoli 6000 ha in ima več izredno zanimivih naravnih vrednot. Je največje nahajališče hrasta doba na Slovenskem in predstavlja najzahodnejše območje slovitega slavonskega hrasta, s prostranimi sestoji v Posavju in Podonavju republike Hrvatske. Krakovski gozd je zadnji ostanek nekdanj obširnih in kakovostnih hrastovih gozdov na Dolenjskem. Zavarovanje pragozdnega rezervata znotraj Krakovskega gozda je urejeno na podlagi zakona o varstvu kulturnih spomenikov in prirodnih znamenitosti, z odločbo, objavljeno v Uradnem listu LRS, št. 12/1952. Pragozdni rezervat ima zelo pomembno kulturno-pričevalno in znanstveno-raziskovalno namembnost za preučevanje razvoja naših avtohtonih gozdnih združb.

Vrbe velikanke — edine na Slovenskem

V zahodnem delu gozda, v smeri proti naselju Malence, je v Trsteniku (gozdni oddelek 30 a) ohranjena izredna naravna znamenitost. Tu stoji skupina štirih prastarih orjaških vrb, največjih v Sloveniji. Iz opisa, ki smo ga naredili letos v maju, navajam naslednje podatke:

Največja vrba (*Salix alba* — bela vrba) ima v višini 130 cm nad tlemi obseg debla 7,80 m in premer 2,48 m. Deblo se v višini 3 m razcepi v 6 močnih živih vrhov, najmočnejši je debel 76 cm, naslednji pa 65 cm. Višina drevesa je 29 m. V spodnjem delu je drevo votlo, žlambor, ki ima več lukenj. Starost drevesa je ocenjena na okoli 250 let. Druge tri vrbe stoje blizu skupaj, kakih 20 do 60 m vsaksebi. Druga najdebeljša ima premer 1,36 m, tretja 1,43 m in četrta, ki je napol podrt, 90 cm. Vse votle vrbe nudijo naravno zavetje številnim gozdnim prebivalcem, divjim mačkam, kunam, lisicam, dihurjem, sovam in zlasti ptičem duplarjem.

Odkod se je vzela mlada črna štorclja, ki se je lani poleti pojavila ob reki Mislinji pri Slovenj Gradcu? Sicer pa črna štorclja v Sloveniji gnezdi edino v Krakovskem gozdu. Foto K. Mlinar

Številne divje mačke

O tem, koliko je divjih mačk v krakovski hosti, je zbral dragocene podatke lovec in gozdar Ivan Videnič iz Brežic. V lov. letih od 1972/73 do 1977/78 je bilo uplenjenih skupno 36 divjih mačk. Zaradi zelo ugodnih prehrabmenih pogojev v krakovske hoste pogosto prihajajo mačke iz Opatove gore oz. Gorjancev. V posameznih lovskih letih sta bila stalež in odstrel naslednja:

Lov. leto	Stalež	Odstrel
1972/73	70	25
1973/74	44	3
1975/76	23	5
1977/78	42	3
Skupaj	popr. 45	36

Lovec Tone Repar iz Kostanjevice je pred leti prav pri orjaški vrbi uplenil divjega mačka, ki je tehtal 10 kg, kar je izredna teža za divjad te vrste v naših lovskih revirjih.

Gnezdo črne štorclje

V krošnji visokega starega hrasta že vrsto let gnezdi črna štorclja, podobne velikosti kakor štorclja, ki je simbol in od pomladi do jeseni gost našega Pomurja. Črna štorclja je živo nasprotje bele štorclje, po načinu življenja in vedenju. Izogiba se človeka in njegovih naselij in se zadržuje v samotnih nižinskih močvirnatih gozdovih, kjer dobi zadosti hrane. Gnezdo v Krakovskem gozdu je sedaj edino znano gnezdo črne štorclje v Sloveniji. V vsej srednji Evropi je črna štorclja ena najredkejših ptičjih vrst, zato jo je treba varovati in ohranjati.

Drstišče ščuk

Iz Krakovskega gozda tečejo vode z najmanjšim padcem po plitkih kanalih v bližnjo reko Krko. Vsi vodotoki so precej zaraščeni s trstiko in z drugim vodnim rastlinjem, kar predstavlja ugodno prirodno drstišče, zlasti za ščuke, ki množično prihajajo v te vode na odlaganje iker. Tudi žabarjem so že iz davnine znani zamočvirjeni predeli v teh hostah.

Orjaški hrast spomenik

Na zahodnem robu Krakovskega gozda, na zemljišču Marije Cvelbar, Malence št. 15, tik ob cesti Kostanjevica—Zameško—avtocesta, raste na samem mogočen hrast izrednih mer; spada med tri največja ohranjena drevesa te vrste v Sloveniji.

Hrast dob v kraju Malence ob Krakovskem gozdu na Dolenjskem. Orjaško drevo je staro 350 let.
Foto F. Jurhar

Drevo ima obseg 7 m, premer 2,23 m in višino 30 m. Krošnja se razrašča v širino 30 m in pokriva okoli 700 m² površine. Njegovo starost cenijo na 350 let.

Slavni izumitelj Ressel
Obiskovalec Krakovskega gozda bi prav lahko zablodil v gozdnem prostanstvu, če ne bi bil ves gozd prostorsko razdeljen z dokaj širokimi preseki na 30 do 50 ha velike od-

delke. Preseki potekajo v smeri jug—sever oziroma pravokotno na to smer. Taka razdelitev gozda je tudi zelo koristna in dobrodošla za izvajanje lova, ne le za gozdno-gospodarsko dejavnost. Malokdo ve, da je te preseke zasnoval »klosterski žolnir« Josip Ressel, ki je v letih 1817—1821 deloval kot področni gozdar na Dolenjskem in imel sedež v kartuzijskem samostanu v Pleterjah. Josipa Resslerja (1793—1857),

češkega rojaka, sicer po očetu nemškega rodu, poznajo po svetu seveda bolj kot velikega izumitelja ladijskega vijaka, manj pa kot enega najpomembnejših gozdarjev na slovenskih tleh pred 150 leti. Kot pleterski gozdar je na gimnaziji v Novem mestu tudi poučeval lep opis in risanje. V nekaj letih delovanja na Dolenjskem se je popolnoma naučil slovenščine in napisal več publikacij. Ko je bil premeščen v Trst, leta 1821, se je zelo udeleževal na istrskem in tržaško-goriškem Krasu, premeril je Trnovski gozd in izdelal generalni načrt cestnih razmer za ves gozd. Umrli je v Ljubljani, kjer so po njem imenovali eno glavnih cest. Kranjsko-primorsko gozdarsko društvo je ob zborovanju v Novem mestu leta 1911 odkrilo Resslerju na zidu kartuzijskega samostana v Pleterjah, kjer je začel svojo strokovno pot, spominsko ploščo. Primorski gozdarji pa so gozdarju Resslerju leta 1957 postavili spomenik v Predmeji, na robu Trnovskega gozda, ob cesti, ki jo je on trasiral in ki povezuje Vipavsko dolino s Trnovskim gozdom, bogatim z lesom in raznovrstno divjadjo.

Les za Formo vivo

Znano je, da plemeniti hrastov les iz Krakovskega gozda že nekoliko let uporabljajo ustvarjalci veličastnih del Forme vive. Iz voljnega lesa izdelane umetnine so razstavljene na prostem pri kostanjeviškem gradu in so pod zaščito spomeniškega varstva.

Stoletnica Gozdne uprave na Dolenjskem

Gozdno gospodarjenje v Krakovskem gozdu je v rokah Gozdne uprave (sedaj TOZD gozdarstvo) v Kostanjevici, ki letos pripravlja proslavo in razstavo ob stoletnici svojega obstoja; osnovana je bila leta 1878. Slavju se nameravajo pridružiti tudi lovske družine, ki upravljajo lovišča na območju Krakovskega gozda in varujejo naravno okolje in njegove znamenitosti.

Nekaj misli o tečajih za lovske čuvaje

Vitimir Mikuletič

Tečaji za lovske čuvaje so prvotno imeli namen, omogočiti posameznikom, ki so se odločili za ta poklic ali pa so ga že opravljali, uradno pridobitev strokovne kvalifikacije. Zaradi dobre organizacije in predavanj pa je te tečaje začelo obiskovati vedno več lovcev, ki niso imeli namena postati lovski čuvaji. Na tečaj jih je gnala želja po izpopolnitvi znanja. Zanimivo bi bilo vedeti, koliko takih tečajev je doslej že bilo, koliko tovarštev je opravilo zaključni izpit in koliko jih je dejansko v lovskočuvajski službi.* Prav je, da te tečaje obiskujejo tudi lovci, ki ne bodo čuvaji, saj to dokazuje, da je strokovno izobraževanje potrebno in zaželeno.

Po tolikih tečajih v preteklih letih in letos kar štirih smo si predavatelji pridobili obilo izkušenj — v dobrem in slabem pomenu. Na teh tečajih sodelujem kot predavatelj že vrsto let. Predmet mojih predavanj so gamsi in gozdne kure. Torej divjad, ki zadnja leta stopa vedno bolj v ospredje in kateri tudi drugod namenjajo veliko pozornosti. Gamsi pri nas zaradi pojava bolezni — kužne slepote in garij, gozdne kure pa zaradi svoje ogroženosti in zginevanja. Če se spomnim prvih tečajev in predavanj, smo dokaj samozavestno ugotavljali, da so naši gamsi zdravi, toda nekaj let potem smo se že spoprijemali najprej s slepoto (l. 1968), nato pa še z garjami. Zakaj to omenjam? Medtem ko smo na prvih tečajih omenjali gamsje bolezni bolj zaradi popolnosti podane snovi, smo morali po izbruhu teh bolezni povedati kaj več in slušatelje podrobno seznaniti s snovjo. Če se hočemo boriti proti zlu, ga moramo poznati. Tu pa so se začele težave. Na predavanjih nismo imeli ustreznih učnih pripomočkov, da bi nazorno pokazali bolezni. Pomagali smo si s slikami iz strokovnih knjig ali v nekaterih primerih z diapozitivi. Veliko prime-

rov je bilo, ko je predavatelj moral sam poskrbeti za učne pripomočke, za projektor in celo za električni kabel. Samo predavanje je kaj malo zanimivo in privlačno brez pripomočkov, ki predavateljeve navedbe potrjujejo. Predavatelju je tudi veliko lažje, če razlaga snov ob uporabi dobrih slik in drugih učil. Prav to pogrešamo! Predavatelj pač uporablja to, kar ima sam na razpolago. Toda strokovne knjige, posebno tuje, so drage in v vročini žarnic episkopa se hitro kvarijo in po malem uničujejo. Tudi razni rekviziti — trofeje, lobanje in drugi preparati — trpijo, ko gredo iz rok v roke. Po nezgodi pade še kaj na tla, se nalomi in razbije. Kot primer naj navedem gamsov rogelj. Hotel sem čimbolj nazorno prikazati razvoj roglja, zato sem ga po vzdolžni osi prerezal in ploskev obrusil. Tako so vidne rožene plasti, ki na zunanji strani tvorijo obročke. Prerezani rogelj je šel že skozi toliko rok, ki so preizkušale rožene plasti, da rogelj sedaj ne predstavlja več dvanajstletnega kozla, temveč le še osemletnega. Hočem reči, da se učila obrabljajo in da jih je treba obnavljati. Prav bi bilo, če bi zanje skrbel organizator tečaja. Podobno je z diapozitivi. Predavatelj amater nima dovolj priložnosti, da bi poskrbel za vse, kar pri predavanjih potrebuje. Nerodno in nepraktično je, če mora risati na tablo razne grafike ali pisati tabele. Včasih pa so predavanja v prostorih, kjer ni niti table niti vtičnic. Brez dvoma dober govornik lahko razloži snov tudi brez pripomočkov. Vendar tako predavanje ni prepričljivo, še manj pa zanimivo. Še tako včasih doživim, da tu in tam kdo nasloni glavo in zadrema. To je znak, da je tečajnik utrujen ali nezainteresiran ali pa predavatelj snov podaja premalo živahno in nezanimivo.

Verjetno bodo tečaji tudi v bodoče oziroma sem in tja tudi razni seminarji in predavanja. Prav bi bilo, da bi po tolikih letih in izkušnjah mislili

tudi na tehnično opremo in učila v ta namen. Znanost prihaja vsak dan do novih izsledkov, ki so dostopni le manjšemu krogu ljudi. Če hočemo našega lovca izobraževati, mu moramo izsledke tudi posredovati. Ena izmed poti, ki pelje k temu, so tudi tečaji za lovske čuvaje. Vendar ni dovolj le dober učni program, temveč so potrebni tudi dobri učni pripomočki. Zato predlagam: do naslednjih tečajev, ki bodo, recimo, spomladi 1980, napraviti pregled potrebnih učnih pripomočkov, jih nabaviti in dati na razpolago predavateljem. Morda bi bilo še boljše

Tečaji za lovske čuvaje v Sloveniji

Leto	Kraj	Opravilo lovsko- čuvajski izpit
1952	Ljubljana	ni podatka
1955	Ljubljana	ni podatka
1957	Ponoviče	25
1958	Ponoviče	46
1959	Podsmreka	50
1960	Podsmreka	31
1969	Bled	52
1971	Ugar	
	pri Ribnici	24
1972	Ugar	
	pri Ribnici	34
1973	Ugar	
	pri Ribnici	35
1974	Ugar	
	pri Ribnici	24
1974	Maribor	38
1975	Kranj	43
1975	Dravograd	48
1976	Črnomelj	26
1977	Ptuj	27
1977	Brežice	27
1978	Celje	41
1978	Nova Gorica	37
1979	Ljubljana	57
1979	Cerknica	28
1979	Murska Sobota	48
1979	Hrpelje-Kozina	31

* Pisku članka in seveda tudi mnogim drugim smo delno ugodili z objavo tabele v tem članku. — Uredništvo

Tečaj za lovske čuvaje v Hrpeljah pri Kozini

Foto J. Perat

pred tem narediti podroben program za vsak predmet posebej, z ustrežno razčlenitvijo. Tak program naj bi dobil vsak tečajnik, hkrati pa naj bi bil program tudi jamstvo za kakovost predavanj. Tako smo pa predavatelji vezani vsak sam nase in na svojo vest, koliko, kako in kaj predavamo. Če je predavanje vsebinsko dovolj bogato in zanimivo, se temu ali onemu slušatelju zdi celo vredno, da ga posname na magnetofonski trak. Lahko pa je predavanje le bolj besedičenje za porabo obvezne ure.

Ne smemo razočarati tovarišev, ki

prihajajo na predavanja z živim zanimanjem in veliko željo, zvedeti čim več novega.

Te vrstice niso kritika tečajev ali posameznih predavanj. Ocenjujejo lahko le udeleženci tečajev, ki so poslušali vsa predavanja in so bili pozorni tudi na način in vsebino podajanja. Pri tem se jim je morda utrnila misel, kaj in kako bi se dalo izboljšati. Vsekakor pa menim, da bi bilo treba v bodoče predavanja na tečajih za lovske čuvaje še izpopolniti in dvigniti na višjo raven zlasti z učnimi pripomočki in podrobnejšo pripravo.

Nelatinske zgodbe o medvedih

France Avčin — ilustriral Jurij Mikuletič

IV.

Zdaj bi rad omenil Grajševega prvega in do nedavna njegovega zadnjega medveda.

Ivan je zagledal luč sveta 9. decembra 1917 v revni naselbini Zbitki, nedaleč od Prezida, pravno že na hrvatski strani.

Njegov oče je bil strojnik v kočevskem rudniku lesnega premoga. Pozneje je Ivan živel v Novem kotu, nedaleč od Zbitke, sredi širnih gozdov, ki segajo neprekinjeno do roba kraškega višavja.

Od tam naprej ne vzdrže tudi najmočnejša drevesa, kajti tamkaj vla-

da ostra, mrzla burja — bura ali obra. Neusmiljena, nezadržna, nepremagljiva.

Invalidni očim je s svojo leseno protezo lastne izdelave le stežka lovil in to na divje. Zato je nekega dne prinesel naskrivaj častitljivo dvocevko-prednjačo za mnogo obetajočega Ivana. Ta je štel komaj 15 pomladi, ko je v spremstvu svojega enako starega in enako mislečega Lojzeta Cimpriča ustrelil z njo nad Lazcem srnjaka. S prvim strelom. Druga cev je ostala nabita. Prve ni ponovno nabil, trajalo bi predolgo. Srnjaka sta pustila nekaj časa ležati, potem sta se začela pla-

ziti proti njemu. Pri zapuščeni Kapčevi apnenici, natanko na politični, toda nikakor ne narodnostni meji, so namreč kosili kosci. Bilo je konec julija. Levo je bil temen pas gozda, desno sami pašniki. Streljaj za zalezujočim Ivanom se je plazil njegov prijatelj Cimprič. Tedaj se je zgodilo!

Kakor pričaran je stopil iz gozda orjaški medved. Ko je hotel s kolo voza po pobočju, mu je Ivan poslal celoten naboj grobo nasekanega svinca, ob eksploziji ustrezne količine črnega smodnika, natanko v edino slabotno mesto: v golo stran pod dvignjeno sprednjo šapo...

Orjak je strahotno zarjul, se dvignil na zadnji nogi in se pogнал proti svojemu sovražniku. Ta pa jo je pobrisal, glasno kličoč prijatelja Cimpriča na pomoč. Ta je imel namreč puško Lefauchaux, z obema nabitima cevema. Mislil je, da Ivan beži pred revirnim lovcem in da je tudi revirni lovec streljal na Ivana. Zato je zbežal tudi Lojze. Šele po treh kilometrih nenehnega teka sta se prijatelja ustavila.

Grajš je ponovno nabil puško in skupaj sta se odplazila proti medvedu. Na nastrelu sta ugotovila, da se je kosmatinec, hudo ranjen, obrnil nazaj v gozd. Dalje sta po sledovih ugotovila, da je prišel iz gozda, odšel med petnajsterico koscev in tam končal. Toda kosci so prav tedaj delali za lovozakupnika Vilharja iz Prezida.

Kakšna smola! Nič ni bilo z imenitnim plenom! Kosci so ga odpeljali kar na senenem vozu. Po tem dogodku so se menda okoli Novega kota pogostejše bliskali žandarski bajoneti. Zato je Grajševa »prva medvedja smrt«, dobro naoljena, našla pribežališče za daljši čas v votlem drevesnem deblu.

Zgodba o Grajševem tisti čas zadnjem medvedu je tako nenavadna, ko da bi jo bil za svoj »Grad Hubertus« napisal sam Ganghofer. Ali pa kakor slovenska bajka o Zlatorogu, belem gamsu z zlatimi roglji, ki je

sunil svojega zasledovalca s prepadne skalne police v globino, potem ko si je, hudo ranjen, nabral novih moči iz triglavskih rož, zraslih iz kapelj njegove krvi. Februarja 1972 se je Grajšu namreč zgodilo tole:

Star nemški gost, ki je često lovil okoli Kočevja in ga Grajš zaradi njegove strelske spretnosti in lovske pravičnosti visoko ceni, je prišel s svojim prijateljem za spremembo na volkove v Ravno goro na hrvatski strani. Lovni pogoji pa so bili slabi: bilo je še veliko snega, vreme čisto mlačno in lilo je kot iz škafa. Kakor sem že omenil, so strelne line hrvatskih, sicer prvovrstnih visokih prež preozke, strelno polje premajhno. Tako so šli volkovi neopaženo mimo mrhovišča, kajti zaradi debelega snega se niso držali svoje običajne stečine.

Lovski gost V. K. se je zato odločil za lov na medveda. Toda s seboj je imel le svojo tricevko, z naboji $6,5 \times 57$ R. Za volka bi to povsem zadostovalo. Toda za »jugomedveda«? Ampak gost je zaupal svojim strelskim sposobnostim in zato so ga pač pustili na medveda s puško 6,5 mm, kar je tudi sicer pri nas za odstrel jelenjadi prepovedano, še celo s kroglo 10 g.

Nekega večera je končno počilo. Grajš je opazil, da je zver zadetek nakazala, gost in lovnik pa nista opazila ničesar. Medved je zbežal v povsem običajnih skokih. Ponoči je spet deževalo. Zjutraj so s težavo gazili moker sneg. Cel kilometer ni bilo kapljice krvi. Lovnik je sklenil odnehati, češ da je medved zdrav kakor riba. Gost pa je le zatrjeval, da nikakor ni zgrešil. Grajš mu je verjel, saj V. K., odkar tam lovi, ni bil še nikoli zgrešil. Tako so šli po sledu naprej. Kajti njegov Kastor, najboljši izmed vseh lovcev na medvede, je bil takrat že v večnih loviščih. Zdajci, glej rumenkasto rdeč, od dežja izpran, od snega izlužen madež. Kri, nedvomno kri!

To je zadostovalo. Grajš je poslal gosta nazaj in jo z lovnikom ubral

po medvedovem sledu, ki se je globoko vtisnil v mehak sneg. Tako sta lahko tvegala tudi brez Kastorja. Toda čevlji obeh lovcev so se vdirali še globlje kakor medvedove šape. Čeprav je medved težji kakor človek, težo porazdeli na štiri široke podplate. Zato se ugreza manj kakor lažji dvonožec in je hkrati precej hitrejši, okretnejši.

Prične se naporna tura. Po šestih kilometrih še nobene krvi. Šele v visokih stenah proti Liki lovca odkrijeta ležišče z malenkostjo krvi in dlake v snegu. Kmalu drugo ležišče. Pot je zmeraj bolj skalnata, zasledovalca sta že hudo izčrpana. Grajš sliši, da je počila veja. Tudi kosmatincu se sedaj močneje udara. Sneg postaja kašnat, čutiti je bližino morja. Spet ležišče! Sedaj je treba medveda dohiteti, naj stane, kar hoče, sicer bo prepozno. Grajš prične teči po indijansko: sto korakov, sto skokov. Tudi medved dela zdaj velikanske skoke. Kaže, da je začutil ali celo opazil svojega zasledovalca.

Zdajci je tu ena tistih strmih, kakor marmor gladkih, le od škrapelj prepreženih belih kraških apneniških sten, ki jih je tako lepo videti z obalne ceste. Na strani proti morju zazija pod Grajšem prepad. Medved je zavil pošev na prepadno polico, ki — že kopna — drži čez steno. Grajš je bil svojčas tudi plezalec. Dvakrat je osvojil triglavsko severno steno, najmogočnejšo v vzhodnih Alpah. Torej za medvedom!

Lovnik je zaostal za Grajšem kakih

100 metrov. Ko je zagledal Ivana, se je ustavil in s svojega stojišča videl vse: Osemdeset metrov pred Grajšem čepi medved na slepem koncu police. Mora posvariti prijatelja! Kajti Grajš medveda ne more videti, saj je še za vogalom stene. Lovnik vpije tja čez, kakšen je položaj. Na to pa se medved, srdito renčeč, obrne in steče, poln maščevalnosti — nazaj proti Grajšu. Le 50 metrov sta še vsaksebi. Lovnik ne more streljati, ker ima oba v isti črti.

Nadlovcu Grajšu ostajata le dve možnosti: ali na mestu položiti medveda s smrtnim strelom, ali pa skočiti na strmo snežišče 80 metrov globoko pod steno. Morda bi poševen trd udarec prestal, saj je že tudi mnogim planincem tak doskok uspel. Podoben doskok torej, kakor doskok skakalca na smučarski skakalnici. V rokah ima le svojo boktricevko, čeprav se je gotovo že stokrat zaklel, da ne gre na medveda nikoli več brez repetirke. Toda, saj je bil šel vendar na lov na volkove!

Kljub temu se odloči za prvo možnost. Kajti v cevi 7×65 R že preži krogla ABC 10,6 g iz tovarne patron v Hirtenbergu, ki sem mu jo bil dal. Preteklo jesen jo je bil temeljito preskusil na jelenjadi, pa dobro pozna njeno uničevalno zaustavljajo delovanje in prebojnost celo pri najmočnejših kosteh. Tudi ve za že dva močna medveda, ki ju je bila podrla v ognju. Toda zaradi gotovosti hoče zadeti natanko v možgane. Kleče čaka nasprotnika. Že je tu,

dvanajst metrov od njega! Krogla pa zleti malo nad sklonjeno glavo, a natanko skozi hrbtenico pred grbo v močno telo. Velikana kar vrže v zrak, prevrne se in 80 metrov globoko spodaj izkoplje jamo v razmehčani sneg.

Nato objame Grajša slabost. Z obrazom proti steni — dol sploh ne more več pogledati — zleze po vseh štirih nazaj. Končno je tu lovnik! Grajš se sesede, prav vsak las na glavi ga boli. Potlej pa ga preplavi spomin na lovskega tovariša, zvestega, ljubelega Kastorja.

Ob pregledu medveda se izkaže, da je bil gost zadel, kakor bi narisal: takoj za pleči skozi pljuča. Tu je celo majhna, komaj za kroglo velika izstrelna rana. Sesalni učinek za repom krogla pa je potegnil za seboj nekaj sala in tako sta se zaprli obe rani. Preslaboten kaliber in napačna konstrukcija krogla, oboje hkrati! Kljub temu je bila poškodba huda, podplatar bi ponoči poginil v skalah. Medved je bil lepo črn, kakor smola, sicer le 145 kilogramov težak, vendar pet let star. Presrečni lovski gost je kljub svojemu odličnemu zadetku Grajšu odkritosrčno rekel: »Ta medved ni moj, ampak vaš!« To je bil 34. medved, ki ga je iskal in ustrelil tedaj že 54-letni Ivan.

Ob mojem prvem obisku je skoraj obupano izjavil, da bo odnehal. Čemu naj bi prav on, stari, nosil kožo naprodaj za goste — slabe strelce! Potreboval bi tudi zanesljivo učinkujočo močan naboj, ki bi dal dober izstrel in kri ob izstrelu. Poleg tega pa večstrelno puško, s katero bi lahko nepretrgoma streljal, ne da bi jo odmaknil od lica. Prvo željo sem mu medtem izpolnil s kroglo ABC. Če le kdo, Grajš jo bo imel. Kar zadeva drugo, bi ustrezala le puška Remington-Game-master 760, pri kateri repetiraš s kopiščkom, in to kalibra .30—'06 (7,62 × 63), po možnosti s kratko cevjo 18 1/2 palca. V bistvu so pol-

avtomati, kot je Remington-Woodsmaster, ustrezna Winchester 100 ali B.A.R. tovarne F. N. — ta celo z nabojem .300 Winchester Magnum — sicer še hitrejši, odpovedo pa pri slabi ali poškodovani municiji, še posebej pa pri zatajivcih. Potlej je cela reč, dokler jih spet ne urediš. Medtem pa ti medved že ustroji kožo.

Grajš je s tem, da je dostrelil toliko medvedov, rešil tisoče in tisoče lepih zelenih dolarjev. Toda ne naši ljudje ne tuji lovci ne pomislijo, da bi odščipnili zanj tistih 150 dolarjev za tako skromno »pump — (slide) — action — rifle«, tudi ne v nadaljnjo naložitev kapitala. Spet tak »nemo propheta in patria«. Sam pa je veliko preponosen, da bi to rekel. Tako povem pač jaz. Ko ga je moja žena nekoč videla, kako je na livadi, obsijani z mesečino, na »nemogoče« razdalje kar sede zanesljivo streljal na jelenjad, je rekla: »Pač eden zadnjih še pravih možakov!«

Ob mojem tretjem obisku se je Grajš zasanjano smehljal predse, ljubeče božajoč Kastorjevega triletnega naslednika Capka. Menda je že kar junak, zanesljiv, z izvrstnim nosom, oster in vztrajen, le sledov ranjenih in neranjenih živali še ne zna dovolj zanesljivo ločevati. Toda vaja dela mojstra. Kastorjeve, že skoraj človeške razumnosti pa ne bo Capko nikoli dosegel, pa tudi noben drug pes ne.

Na medveda bo nadlovec le še šel. Tako čudovit je ta lov, tako dragocena trofeja! Srce mu preprosto ne dá, da bi bil obstreljen medved izgubljen.

Toliko do takrat! V nadaljnjem pa je Grajš le prišel do res svojega medveda in to po uradni dolžnosti. Okrog Oneka za Kočevjem je ljudi plašila medvedka z mladičema, prav blizu hiš. Povzročala je precej strahu in padale so zahteve, naj bi jo odstranili. Sodu sta izbila dno naslednja dogodka:

Najprej je v strahu za naraščaj skočila v gozdnega delavca pri Rajndolu, ki je na nesrečo v praproti prišel prav na ležišče medvedke in njenih mladičev. Popraskala ga je precej, vendar — razen strahu — hujšega ni bilo.

Za Kočarji pod Onekom je kar podnevi hodila v sadovnjake in ljudi ni trpela. Tudi njena medvedka sta bila močno samozavestna. Fanta iz Oneka sta se jima približala s palico, da bi ju pregnala. Mati medvedka jima je to zamerila in enega vrgla na tla, nakar je manjši s palico mlatil po njej, česar pa očitno ni vzela zares. Človeka se namreč sploh ni bala in je takoj na vsakogar renčala, da je veljalo iti s poti.

Tako je vrhovna lovška oblast v Ljubljani le obrnila palec navzdol. Smrtno obsodbo naj bi izvršil inženir Štrumbelj iz uprave gojitvenega lovišča »Medved«, vendar tisti čas ni utegnil. Čakati pa se ni smelo več. Tako je zopet moral nastopiti Grajš, ker ga je medvedka »lomila« prav v njegovem revirju Šahen. Nič kaj rad ni šel, kajti dobro je vedel, da je medvedka le pre-dobra mati, da se boji za svoja otroka. S Capkom sta z njo opravila v slabi uri, mladiča — že krepka enoletna — pa sta se izgubila v gozd, brez nevarnosti za svoj obstoj. Tako visi v Ivanovi lovski sobi na zidu njen prekrasni temni kožuh z redkim srebrnim nadihom na križu. Vendar nadlovec ob njem ni posebno srečen, saj se zaveda greha nad Naravo, ki ga je moral storiti s strelom na — medvedko.

Sestali so se izdajateljski svet, uredniški odbor in redni sodelavci revije »Lovec«

Izročitev priznanj zaslužnim sodelavcem pri lovskem glasilu

V soboto, 2. junija 1979, je bila v Klubu delegatov v Ljubljani 4. skupna seja izdajateljskega sveta, uredniškega odbora in rednih sodelavcev Lovca — glasila Lvske zveze Slovenije, revije za lovstvo —.

Seji sta prisostvovala tudi Rado Pehaček, predsednik izvršnega odbora LZS, in Bojan Škrk, podpredsednik skupščine LZS.

Po seji so v istem prostoru slovesno izročili plakete glasila Lovec njegovim zaslužnim sodelavcem.

Na dnevnem redu seje sta bili glavni točki: poročilo o delu uredništva v letih 1978 in 1979; razprava, sklepi in predlogi za bodoče naloge glasila.

Navzoči so pred prehodom na dnevni red počastili spomin v marcu letos preminulih: Franja Bulca, člana izdajateljskega sveta glasila Lovec, ki je v tem družbenem organu zastopal Kinološko zvezo Slovenije; Matevža Haceta, pisatelja, komisarja legendarne 14. divizije in rednega sodelavca revije Lovec.

Iz poročila o delu uredništva v letu 1978 in v prvem polletju 1979, ki sta ga podala predsednik izdajateljskega sveta in glavni urednik Tone Svetina ter odgovorni urednik France Cvenkel, povzemamo bistveno:

Osnova za urejanje in izdajanje glasila sta bila Temeljna vsebinska zasnova, objavljena v Lovcu, št. 1/76, in program, sprejet 7. 4. 1978 na skupni seji izdajateljskega sveta, uredniškega odbora in rednih sodelavcev.

Letnik LXI (1978) sestavlja izjemoma le 9 števil, od aprilske do decembrske. Seveda pa so v letu 1978 izšle tudi januar, februar, marec in april, ki so 10., 11., 12. številka LX. (60.) letnika (lovsko leto 1977/78). Letos (1979) je po 25 letih izšla prva številka letnika v januarju, upoštevajoč torej koledarsko oziroma lovskogospodarsko leto. Prehod z lovskega na koledarsko leto je v decembrskem Lovcu 1978 obrazložil Lojze Briški, predsednik skupščine LZS.

Glasilo je namenilo pozornost nadaljnemu utrjevanju lovske organizacije in njenim nalogam v zvezi z Zakonom o varstvu, gojitvi in lovu divjadi ter o

upravljanju lovišč. »Lovec« pa je pisal premalo o nalogah v zvezi s formiranjem in delovanjem lovskogojitvenih območij.

Zakonu o varstvu pred kužnimi boleznimi je glasilo namenilo ustrezno pozornost. Nadaljnja naloga pa še ostane: poročati zlasti o konkretnih uspehih na tem področju. S pojavom stekline pri nas se tudi pred naše glasilo postavlja nova naloga, ki jo že uresničujemo.

Reorganizacija slovenske kinologije je šele na začetku. V zvezi z lovskimi kinološkimi društvi so problemi, ki bi jih bilo treba v Lovcu konkretnije obravnavati.

Pri izbiri slik imajo prednost najboljše posnetki oziroma posnetki, ki dopolnjujejo članke. Delno objavljamo — za spodbudo — tudi slike fotoamaterjev začetnikov. Sodelovanje s Fotokino klubom Diano je prav dobro.

Klišeje barvnih slik za naslovno, prvo stran Lovca izdeluje tiskarna ČGP Delo, sicer pa glasilo tiska Tiskarna »Jože Moškrič«. Večino klišejev barvnih slik za zadnjo stran nam je doslej uspelo dobiti skoraj zastoj. Zadnja barvna stran (ovitek) se tiska hkrati s prvo barvno stranjo. Na ta način je zadnja barvna stran natisnjena tako rekoč brezplačno. S tem prihranjena sredstva smo

uporabili za tiskanje Lovčevega koledarja in barvne priloge marčeve številke 1979. Cena klišeja je odvisna od njegove velikosti. Vsak kliše za barvno sliko na naslovni strani je stal v letu 1978 4200 din, letos pa 5184 din. Podražitev torej nad 23 %! V tem letu je na vidiku ponovna podražitev.

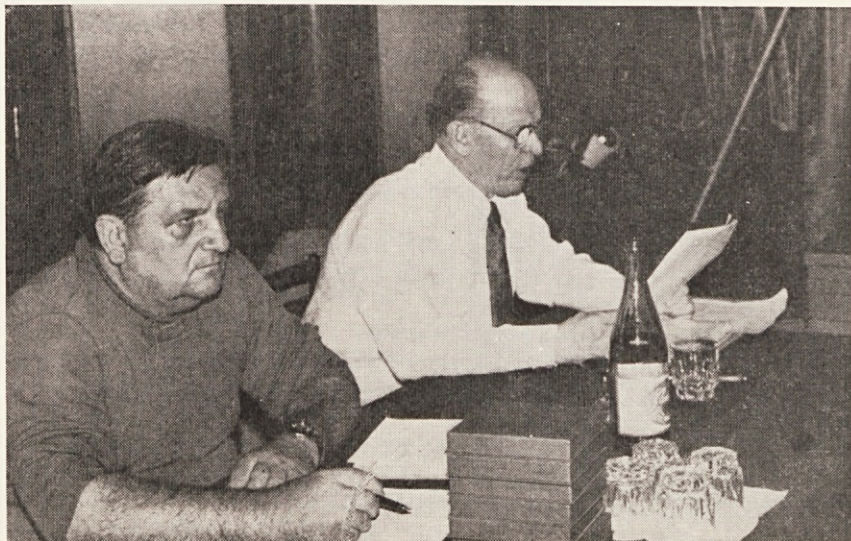
Z ozirom na varčevanje v letu 1978 smo letos za glasilo potrošili še nekoliko izpod planiranega. Proračun izdatkov za revijo Lovec v letu 1979 je 3 500 000 din. V prvem četrtletju smo porabili 789 556 din, kar je za 22,56 % vseh planiranih izdatkov za leto 1979.

Avtorske honorarje za objavljene prispevke smo zvišali povprečno za 20 % v primerjavi z lanskim letom. Vrstico 12 cic kakovostnih glavnih člankov honoriramo od 2 do 3,50 din, vrstico 9 cic pa od 1 do 2 din. Na ta način plačujemo avtorsko polo od 1200 din do 3200 din. Objavljene črno-bele fotografije honoriramo od 50 do 250 din. Barvne pa od 300 do 600 din. Vse cene so bruto. Sodelavcem pred izplačilom odračunamo 20 % avtorski davek.

Reklamni oglasi v Lovcu so se v primerjavi z letom 1978 zvišali za ca. 15 %. Tako stanejo sedaj reklamni oglasi podjetij oz. delovnih organizacij:

Glavni urednik Tone Svetina in odgovorni urednik France Cvenkel

Foto K. B.

podlifer: 2.6. 1979

Dobitniki plakete glasila Lovec I. stopnje — srebrne:

Lojze Briški, predsednik skupščine LZS, — za njegovo družbeno-politično zavzetost v lovski organizaciji in dolgoletno publicistično dejavnost v Lovcu

Lovački vjesnik, Zagreb, — ob 85-letnici izhajanja (plaketa izročena že konec leta 1977 v Zagrebu)

Lazar Raić — za številne recenzije o slovenskih lovskih knjigah in o Lovcu v Lovačkem vjesniku (plaketa izročena že konec leta 1977 v Zagrebu)

Alfonz Mazlu — za nad 100 v Lovcu natisnjenih strani njegovih poučnih in vzgojnih prispevkov vse od leta 1930

Peter Adamič — za prispevek k likovni podobi glasila Lovec

Slavko Kovač — za dopisništvo in obveščanje o lovski kinologiji

Veljko Varićak — za prispevke o medrepubliški in mednarodni dejavnosti Lovske zveze Slovenije

Ljubo Markov, glavni urednik Lovačkih novin, — za njegov prispevek k boljšemu poznavanju lovstva SR Slovenije

Lovačke novine, Novi Sad, — za kulturno poslanstvo in utrjevanje bratstva in enotnosti lovcev SFR Jugoslavije

Blagoje Kozar, urednik makedonskega Lovca, — za obveščanje makedonskih lovcev o lovstvu v SR Sloveniji

Nada Angelovska, Skopje, — za kulturno poslanstvo med makedonskimi lovci in za utrjevanje bratstva med makedonskim in slovenskim narodom

Lovec, glasilo Zveze lovskih organizacij Makedonije, — za obveščanje bratskih makedonskih lovcev o lovstvu v SR Sloveniji in za utrjevanje bratstva in enotnosti med lovci jugoslovanskih narodov in narodnosti

ing. Janez Černač — za izjemno velik prispevek k bogatitvi Lovca s posnetki divjadi

ing. Vitomir Mikuletič — za obsežno strokovno publicistično delo

Dobitniki plakete glasila Lovec II. stopnje — bronaste:

Radio-televizija, redakcija vala 202 — za popularizacijo lovstva in varstva narave

Matevž Hace — za pripoved »Stari notranjski lovci« in druge zgodbe

ing. Lojze Černe — za strokovne razprave o gojitvi male divjadi

ing. Alojzije Frković — za prizadevno obveščanje o lovu in divjadi Gorskega kotarja

Bogdan Stopar, dolgoletni urednik in odg. urednik Lovaškega vjesnika, ob 85-letnici izhajanja hrvatske lovske revije (plaketa izročena konec leta 1977 v Zagrebu)

Franci Strle — za zvesto sodelovanje pri našem glasilu in dveletno urejanje Lovca

Branko Marjanović — za režijo filmov o naravi in divjadi

Peter Šuler — za informativne in izobraževalne prispevke o lovski zakonodaji

Franc Gyuran — za lovsko fotografijo

Franc Jensterle — za izjemne barvne posnetke divjadi

ing. Tomaž Kočar — za lovsko fotografijo in privlačne opise foto lova

Ciril Pogačar — za dolgoletno sodelovanje pri Lovcu z besedo in fotografijo

Mirko Hain — za izvrstne fotografije divjadi

četrtrstranski 1600 din, polstranski 2850 din in celostranski 4350 din.

Lovska organizacija, ki pridobi reklamni oglas za Lovca, dobi provizijo neto 25 % od vplačanega zneska. »Reklamni oglasi« so postavka v proračunu dohodkov glasila Lovec. Lovska organizacija (LD, ZLD, lovska OZD), ki pridobi reklamni oglas za glasilo, pomaga torej naši skupni reviji za izboljšanje, koristi pa tudi sebi!

Razprava, v kateri so sodelovali skoraj vsi navzoči, je bila živahna in plodna. Člani izdajateljskega sveta in redni sodelavci so potrdili uredniško politiko in izrazili priznanje reviji tako po vsebinski plati kakor jezikovni obdelavi gradiva. Toda dobro more biti še boljše in lepo še lepše! Zlasti naj bi se glasilo oblikovno izpopolnilo. Revija Lovec povezuje vse slovenske lovce v enotno lovsko organizacijo, saj jo dobiva sleherni član sleherne lovske družine. Revija oz. glasilo veliko prispeva ne le pri izobraževanju, vzgajanju in obveščanju lovcev, temveč tudi pri gospodarjenju z

Alfonz Mazlu, dobitnik plakete glasila Lovec I. stopnje, in Marijan Šebenik, član izdajateljskega sveta glasila Lovec

divjadjo in pri upravljanju lovišč. Zato je utemeljeno, je povedalo več navzočih, da naj bi sredstva za izboljšavo in polepšanje glasila Lovec delno prispeval lovski sklad. Sedaj namreč lovci s svojimi lastnimi prispevki revijo v celoti sami vzdržujejo.

Problemom v zvezi s formiranjem in delovanjem lovskogojitvenih območij pa je vsekakor v Lovcu treba nameniti več pozornosti.

Člani lovskih organizacij v glasilu preglašajo več prispevkov lovcev iz prakse. Zato je treba razširiti dopisovanje v Lovski oprtnik in upoštevati tudi z okorno roko napisane sestavke preprostitih, a izkušenih lovcev.

Naloga lovskega glasila ostane še nadalje: kultivirati lov, širiti lovsko kulturo, umetnost in etiko.

Treba je tudi pisati o primerih izpred lovskih in drugih sodišč. Veliko je poučnega in ob takih primerih naj bi lovške organizacije in lovci ocenjevali tudi sami sebe.

Konstruktivna polemika naj ima v Lovcu svoje mesto, takšna, ki služi progresu lovstva, ne pa brezplodno pravdanje za prestiž.

Navzoči so obravnavali še nekaj drugih vprašanj. Naloga uredniškega odbora je, da izražene predloge in stališča formulira ter jih posreduje v nadaljnjo obravnavo.

Sprejetih je bilo tudi nekaj sklepov.

Z ozirom na pritožbo in nekaj pripomb so navzoči sklenili, da glede objavljanja jubilejev in osmrtnic veljajo še nadalje pogoji iz lanskega leta, vendar z dopolnilom. Zadevni dopolnjeni sklep je že objavljen v Lovcu, št. 7/79, na strani 227.

Izvršni odbor LZS je na svoji seji, 11. decembra 1978, reorganiziral uredniški odbor. Skladno s pravili LZS je imenoval 6 novih članov, medtem ko je imenovanje glavnega in odgovornega urednika v pristojnosti skupščine LZS. Skupno ima sedaj uredniški odbor 8 članov: Tone Svetina, glavni urednik, France Cvenkel, odgovorni urednik, Miha Adamič, Drago Bitenc, Janez Černač, Ivan Nemec, Ciril Štrumbelj, Veljko Varičak.

Rado Pehaček, predsednik izvršnega odbora LZS, izroča plaketo Cirilu Pogačarju, dolgoletnemu sodelavcu pri Lovcu z besedo in fotografijo
Foto K. B.

Odnosi med revijo Lovec ter Lovsko zvezo Slovenije so, skladno z Zakonom o javnem obveščanju, urejeni s Sklepom o ureditvi izdajateljskih razmerij med glasilom Lovec in LZS, od 15. 12. 1973. Po tem Sklepu je družbeni organ izdajateljski svet, ki ga sestavlja 9 predstavnikov Lovske zveze Slovenije in drugih zainteresiranih organov in organizacij ter 3 predstavniki uredništva in rednih sodelavcev, skupno 12.

Z imenovanjem novih članov uredniškega odbora sta v izdajateljskem svetu izpadla 2 predstavnika uredništva. Zato so udeleženci te skupne seje izvolili nova delegata v izdajateljski svet: Ivana Nemca in Veljka Varičaka. Na mesto umrlega Franja Bulca, ki je v izdajateljskem svetu zastopal Kinološko zvezo Slovenije, bo pa le-ta imenovala svojega novega predstavnika.

Mandatna doba sedanjemu izdajateljskemu svetu poteče po 4 letih, v začetku leta 1980, skoraj hkrati s potekom mandata drugim organom LZS (mejni občni zbor oz. skupščina LZS v Novi Gorici, 10. aprila 1976).

Po sprejemu sklepov o izdelavi značke glasila Lovec in uvedbi tudi zlate plakete revije Lovec je bila seja pri kraju.

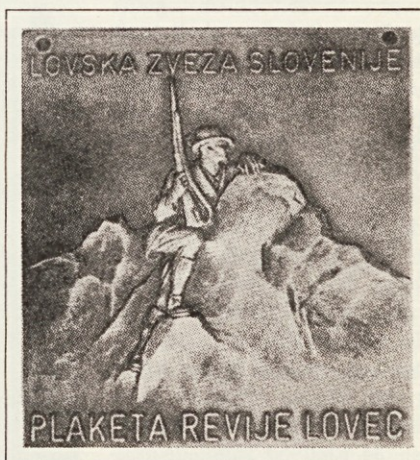
Po odmoru je bila 2. slovesna izročitev plaket revije Lovec, odkar je upravni odbor LZS, 6. 7. 1974, sprejel Pravilnik o podeljevanju plaket revije Lovec. Poročilo o prvi podelitvi, ki je bila 22. 3. 1975, kakor tudi omenjeni pravilnik, sta objavljena v Lovcu, št. 1/75.

Plaketi — I. in II. stopnje oz. srebrno in bronasto — podeljuje izvršni odbor Lovske zveze Slovenije, na predlog uredniškega odbora.

Zaslužnim sodelavcem je izročil priznanje Rado Pehaček, predsednik izvršnega odbora LZS, ki je najprej spregovoril o pomenu in vlogi člankov, razprav, slik itd., s katerimi sodelavci v našem glasilu večajo in poglobljajo znanje ter kulturo slovenskih lovcev. Vsem dobitnikom tega priznanja je čestital in se zahvalil za njihovo delo ter se priporočil za njihovo nadaljnje sodelovanje.

Plakete glasila Lovec, izročene dobitnikom na slovesnosti v salonu v Klubu delegatov v Ljubljani, je izvršni odbor LZS podelil že na svojih sejah, 24. septembra 1977 in 26. junija 1978, skupno 14 srebrnih in 13 bronastih.

— F. C.

Lovska organizacija

Občni zbor Kluba prijateljev lova iz Celovca

V četrtek, 24. maja 1979, je imel Klub prijateljev lova svoj redni letni občni zbor, ki je bil hkrati tudi jubilejni, saj Klub letos praznuje 15-letnico svojega obstoja. Občni zbor, ki je bil pri Zerzerju v Svečah, se je začel s pesmijo lovskega pevskega zbora iz Železne Kaple pod vodstvom Vladimira Prušnika. Potem je Karel Prušnik, predsednik Kluba, pozdravil navzoče, med njimi: Lojzeta Briškijskega, predsednika skupščine LZS; Ivana Cvara, predsednika ZLD Gorjanske; Zvoneta Vidica, predsednika skupšč. ZLD Celje; Mirka Kumra, predsednika nadzora odbora ZLD Maribor; Iva Skerlovnika, podpredsednika skupščine ZLD Maribor; Marjana Tavčarja, predsednika dolomitskega lovskogojitvenega območja; Petra Zupančiča, častnega člana Kluba prijateljev lova in konzula SFRJ v Celovcu; Feliksa Wieserja, tajnika slovenskih organizacij na Koroškem.

Nadalje je tovariš Prušnik poudaril pomen Kluba prijateljev lova, ki opravlja pomembno in plemenito družbenopolitično nalogo povezovanja slovenskih lovcev. Poudaril je tudi vlogo lovca v sedanjem svetu razvite tehnike in kemije, ko je divjad vse bolj ogrožena in jo je treba ščititi, varovati. Ob koncu svojega govora se je predsednik Prušnik zahvalil Lovski zvezi Slovenije, slovenskim področnim lovskim zvezam in lovskim družinam za iskreno, prijateljsko sodelovanje ter izrazil željo, da bi se tako sodelovanje z lovci v matični domovini še nadaljevalo.

Nato je govoril Mirko Kelih, tajnik Kluba. Njegovo poročilo je bilo precej obširno, saj je Klub od zadnjega obč-

nega zbora pa do sedaj imel čez 20 lovskih akcij. Članstvo postaja bolj zavzeto in delavno ter številčno raste, saj se je v času med občinama zboroma povečalo od 83 na 103 člane. Blagajniško poročilo je podala Marica Pradetto. Poudarek v njenem poročilu je bil na ne preveč razveseljivem dejstvu, da se Klub vseskozi ubada s finančnimi težavami, saj nima drugih dohodkov kakor članarino in prostovoljne prispevke.

Sledila je razrešnica staremu odboru in volitve novega. Zopet so bili izvoljeni: za predsednika ustanovitelj Kluba Karel Prušnik-Gašper, za tajnika Mirko Kelih in za blagajničarko Marica Pradetto. Za podpredsednike so bili izvoljeni: Mirko Kumer, Alojz Trunk, Tomaž Ogris in Janko Oitzl. Namestnik tajnika je postal Beno Kraut in namestnik blagajničarke Franci Pasterk.

Po volitvah sta zapela lovski pevski zbor iz Železne Kaple in moški pevski zbor sveškega društva pod vodstvom prof. Antona Feiniga.

Občni zbor je pozdravil Lojze Briški, predsednik skupščine LZS. V imenu vseh gostov se je zahvalil za povabilo in čestital Klubu k njegovi 15-let-

nici uspešnega delovanja. Izrazil je željo, da bi slovenski lovci tostran in onstran meje še tesneje sodelovali, saj to ne pomeni le krepitve lovskega tovarištva in bratske povezave, temveč utrjuje tudi narodnostno zavest, navezanost na matični narod in krepki moralo koroških Slovencev. Med govorom je tovariš Briški izrekel misel: »Divjad ne pozna meja, naj bi jih ne poznala tudi človeška srca!«

Tovariš Briški je tudi podelil odlikovanja, s katerimi je Lovska zveza Slovenije odlikovala Klub in 10 njegovih članov. Klub prijateljev lova je prejel red za lovske zasluge II. stopnje; red III. stopnje je prejel Štefan Koren, znak za lovske zasluge pa so dobili: Miha Gabriel, Leopold Cvelj, Jože Urh, Peter Kuhar, Stanko Kraut, Albin Tominc, Peter Stern, Jože Novak in Alojz Možina.

Sledil je sprejem častnih članov v Klub prijateljev lova. Sprejeti so bili: Lojze Briški, preds. skupščine LZS; Rado Pehaček, predsednik IO LZS; Franjo Ledinek, preds. skupšč. ZLD Maribor; Veljko Varičak, lovski svetnik pri LZS; Andrej Marinc, podpredsednik IS SFRJ; Zvone Vidic, preds.

skupščine ZLD Celje; Marjan Tavčar, preds. dolomitskega lovskogojitvenega območja; Ivo Skerlovnik, podpredsednik skupšč. ZLD Maribor. Še prej, na predzadnjem občnem zboru, pa sta bila imenovana za častnega člana Milan Šamec, gen. konzul SFRJ, in Peter Zupančič, konzul SFRJ v Celovcu.

Lovski pevski zbor iz Železne Kaple je s pesmijo zaključil občni zbor.

Anita Hudl

Ustanovitev LD Slovenske Konjice in Okrajnega lovskega sveta (OLS) Slov. Konjice

V avgustovski številki Lovca 1978 sem na strani 152 in 153 prebral zapis Zvonka Slapnika o ustanovitvi LD Slov. Konjice, kar me je spodbudilo k pisanju tega dopisa. Imenovani trdi, da je bila LD Slov. Konjice ustanovljena 1945. leta in da je 1975. leta praznovala svojo 30-letnico obstoja. V istem zapisu je navedeno, da je bil takrat Stane Pahole starešina LD Slov. Konjice.

Te navedbe so napačne. Od julija 1946 do aprila 1948 sem

Občni zbor Kluba prijateljev lova v Svečah na avstrijskem Koroškem

Foto K. P.

bil zaposlen pri Okrajnem ljudskem odboru v Slov. Konjicah kot okrajni gozdarski referent, zato so mi takratni dogodki dobro znani, saj sem v tamkajšnjem lovstvu po službeni dolžnosti in kot lovec neposredno sodeloval.

1. Ustanovitev Lovske družine Slov. Konjice

V 1945. letu so bili lovci Konjic in okolice včlanjeni v »Lovskem društvu Celje«. Lov so izvajali na podlagi dovolilnic, ki jih je izdajal Okrajni ljudski odbor v Slov. Konjicah. Iz povojne lovske zakonodaje je razvidno, da so bili v letih 1945 in 1946 izdani in objavljeni:

a) V Ur. l. LRS, od 5. 9. 1945, št. 32, Odlok o začasnem izvrševanju lova; v 1. in 2. členu je določeno, da smejo izvajati lov le osebe, ki dobe pri OLO lovno dovolilnico. Dovolilnice so izdajali za dobo enega leta.

b) V Ur. listu LRS, od 23. 7. 1946, je izšel Pravilnik o lovski organizaciji, k 4. členu Odloka o začasnem izvrševanju lova. Členi od 1 do 15 govorijo o organizaciji lovskih družin, členi od 16 do 22 pa o organizaciji okrajnega lovskega sveta. V 23. in 24. členu so določila o Lovskem svetu LR Slovenije.

c) V Ur. listu LRS, št. 53, od 10. avg. 1946, so bili objavljeni predpisi o izvajanju zakona o lovu, ki so tolmačili pristojnosti okrajnega ljud. odbora glede lovstva.

Iz navedenega sledi, da LD Slov. Konjice ni mogla biti ustanovljena 1945. leta, temveč šele ob koncu 1946. leta. Podpisani imam pristopnico z datumom vstopa 15. 9. 1946; kot okrajni gozdarski referent sem bil med prvimi člani ustanovljene LD.

Spominjam se, da smo bili v prvem odboru LD: Stane Krištof, gozdar pri GU Slov. Konjice, bil je gospodar; Milan Vončina, uslužbenec pri sodišču, bil je tajnik; Lojze Malenšek, upok. učitelj, bil je blagajnik; podpisani pa sem bil starešina. Menim, da je bil v odboru tudi Tone Šporar, takratni upravitelj drž.

Na občnem zboru Kluba prijateljev lova: predsednik Lojze Briški izroča odlikovanja

kmet. posestva v Konjicah. Drugih imen se ne spomnim več.

V LD je bilo ob ustanovitvi okoli 15 članov. Spominjam se naslednjih priimkov in imen: dr. Goričan iz Konjic, brata Vertnik Simon in Ivan iz Konjic, Karel Furman iz Konjiške vasi, Alojz Fijavž iz Stranic, Vegmaher od Barbare, Alojz Kolar iz Skalc in že navedeni člani odbora.

2. Ustanovitev Okrajnega lovskega sveta Slov. Konjice

Na podlagi pod 1b navedenega odloka je bilo treba za okraj Konjice ustanoviti tudi Okrajni lovski svet. Okrajni ljudski odbor Slov. Konjice je pričel z delom takoj po vojni in je deloval do začetka 1948. leta. Njegovo področje se je raztezalo od Zbelovske gore do Sv. Florijana v Doliču na severnih obronkih Konjiške gore in južnem pobočju Pohorja. V začetku 1948. leta je bil osnovan okraj Poljčane, v katerem so bili združeni prejšnja okraja Konjice in Bistrica ter del okraja Šmarje pri Jelšah.

Po ustanovitvi lovskih družin: Loče, Oplotnica, Vitanje, Sv.

Florijan v Doliču, Zreče in Slov. Konjice so vse navedene LD izvolile svoje predstavnike v okrajni lovski svet. Ta se je konstituiral prav tako ob koncu 1946. leta. Spominjam se naslednjih imen iz odbora Okraj. lov. sveta Slov. Konjice: iz LD Loče — Karel Zidanšek iz Špitaliča; iz LD Oplotnice — Maks Sekirnik, učitelj; iz LD Zreče (ali Loška gora) — Karel Beškovnik, Skomarje; iz LD Vitanje — Vinko Primožič, gozdar, Vitanje; iz LD Slov. Konjice — Milan Vončina in jaz.

Okrajni lovski svet je imel štirioglati žig in je deloval okoli 15 mesecev (do ustanovitve okraja Poljčane). V času obstoja je bil zelo delaven.

Člani OLS so se v prvem polletju 1947. leta udeležili tudi ustanovnega občnega zbora in volitev Republiškega lovskega sveta v Ljubljani. Prepričan sem, da je prispevek za LOVCA napisal član, ki ni pogledal v arhivsko dokumentacijo LD Slov. Konjice. Spominjam se, da smo imeli ob ustanovitvi vestnega in pridnega tajnika, ki je zapisoval vse važnejše dogodke.

France Žnidar, sedaj član LD »Udenboršt«

30 let LD Cajnarje

Lovska družina Cajnarje (občina Cerknica, ZLD Notranjske) je letos praznovala svojo tridesetletnico. Temelji lovske družine so bili položeni kmalu po vojni na pobudo krajanov, povečini borcev in aktivistov NOB. Prvi člani oz. ustanovitelji so bili: Franc Rudolf, Franc Lenarčič, Jože Šivec, Franc Brzek, Jože Zalar, Janez Borštnik in Franc Zalar.

Začetek ni bil lahek, saj je bila domovina izropana in porušena, mnogo ljudi pobitih ali pogrešanih, lovišče pa prazno. Kljub temu so maloštevilni lovci z vso vnemo prišli za delo, saj jih je bodrilo spoznanje, da so postali gospodarji in upravitelji »gozdov«, ki so jim dolga leta vojne nudili zatočišče in dom. Najprej je bilo na programu korenito zmanjšanje staleža roparic, ki so se v štirih letih vojne preveč razmnožile. Tudi divji prašiči so povzročali veliko škodo na poljskih kulturah. S skupnimi lovi je uspelo, v sorazmerno kratkem času, škodo na poljščinah zelo zmanjšati. Stalež srnjadi in zajcev se je počasi začel večati.

Tedaj šele se je začelo gospodariti v lovišču. Pozornost je

bila namenjena predvsem srnjadi in jelenjadi, katere številčnost je bilo treba povečati. Cilj je bil v celoti dosežen, saj je odstrel, od 15 srnjakov letno v prvih letih, hitro naraščal in dosegel v letu 1978 že 80 kosov srnjadi.

Prvi odstrel jelenjadi v lovišču LD Cajnarje je bil za beležen v letu 1952. Od takrat je stalno naraščal in v zadnjih letih dosegel poprečno 16 do 20 jelenjadi letno. V 30 letih so člani opravili veliko dela. V lovišču, ki meri 3190 ha, od tega okrog 2000 ha gozdov, so zgradili in redno vzdržujejo več krmišč za jelenjad in srnjad ter divje prašiče. Po vsem lovišču so urejene solnice in vzdrževane steze.

Člani, katerih število je v zadnjih letih naraslo na 30 in se stalno pomlaja, so zgradili tudi lep lovski dom in ga izročili svojemu namenu v letu 1974. LD se tudi uspešno vključuje v delovanje krajevnih skupnosti, zlasti na obrambnem področju.

Ob tridesetletnici ocenjujemo, da je bila prehojena pot LD

uspešna. Toda zadali smo si že tudi nove naloge, ki jih bomo vnesli v srednjeročni plan 1981—1985. Gospodarjenje z divjadjo bo usklajeno z uporabniki istega prostora, predvsem s kmetijstvom in gozdarstvom.

F. Koščak

Tečaj za lovske čuvaje v Murski Soboti

Tečaj za lovske čuvaje v Murski Soboti, ki ga je organizirala Lovska zveza Slovenije, je bil od 20. februarja do 21. aprila 1979. Predavanja so bila v Domu pomurskih lovcev, 4-krat tedensko, skupaj 130 ur.

Po učnem načrtu so se zvrstile naslednje teme: lovstvo, spl. ljudski odpor in druž. samozaščita, temelji socialistične ureditve, lovske naprave in izvajanje lova, splošna biologija, ekologija, bolezni divjadi, biologija male divjadi, gospodarjenje z malo divjadjo, izboljševanje naravnih pogojev za malo divjad, vod-

na in obvodna perjad, zveri in ujede, ravnanje s plenom, lovski običaji, srnjad, divji prašič in muflon, gozdna kurjad, gams, kozorog, svizec, ukrepi za preprečevanje divjega lova, anatomija ptičev in sesalcev, evolucija in genetika, varstvo okolja in divjadi, lovska zakonodaja, družbeno planiranje, prva pomoč pri nezgodah, zgodovina lova, biotehnična dela v lovišču, ocenjevanje starosti divjadi, lovsko orožje in balistika, ocenjevanje lovskih trofejev, kinologija, lovska etika, pregledi uplenjene divjadi, jelenjad, medved, lovska statistika, prehrana in bolezni psov, lovska inšpekcija, lovska fotografija.

Predavali so tovariši: Rado Pehaček, Ernest Petrič, Stan-ko Brumec, Andrej Bidovec, Alojz Černe, Miha Adamič, France Cvenkel, Blaž Krže, Vitomir Mikuletič, Peter Šuler, Veljko Varičak, Jože Škofic, Janko Perat, Ciril Štrumbelj, Lado Švigelj, Vjekoslav Simčič, Janez Črnač, Geza Bačič ml., Jože Kocjančič, Aleksander Beer, Feri Poredoš, Ludvik Marič, Geza Ho-

došček, Dezider Novak, Vlado Zupančič.

Prekmurski lovci so bili tečaja zelo veseli, saj so si na njem pridobili kvalifikacijo lovskega čuvaja. Predavali so strokovnjaki — delavci Lovske zveze Slovenije in drugi. Tečajniki so se predavanj redno udeleževali in bili zelo zadovoljni z obširnimi in temeljitim poukom, ki so ga po- nazarjali predavanja diapo- zitivov, slik, filmov in drugi pripomočki. Vsi tečajniki so se tudi udeležili dvodnevne ekskurzije v fazanerijo Cerk- lje pri Kranju, v lovski muzej v Bistri pri Vrhniki in v ko- čevska vzorna lovišča.

Na izpit so se skrbno pripra- vili iz svojih beležk kakor tu- di s pomočjo učnih lovskih knjig, kolikor so jim bile pač na voljo. Izpit je opravilo 48 lovcev. Tečaj oziroma izpit je bil zaključen s skupnim ko- silom, na katerem je razdelil spričevala in 5 knjižnih na- grad najboljšim tečajnikom L. Ivanec, predsednik skup- ščine ZLD Prekmurje.

Novi lovski čuvaji so ustano- vili sekcijo lovskih čuvajev pri ZLD Prekmurje. Letno se

Udeleženci tečaja za lovske čuvaje v Murski Soboti in predavatelji. Tečaj je trajal od 20. 2. do 21. 4. 1979.

Foto G. G.

bodo enkrat sestajali, vsakič v drugem lovišču. Ob taki priložnosti bodo vedno poskrbeli tudi za predavanje o najnovejših dosežkih v lovstvu. Za vodjo sekcije so izbrali dr. J. Kocjančiča.

Novim lovskim čuvajem veliko uspehov pri čuvanju in izboljševanju naših lovišč!

L. M.

Tekmovanje za pokal ZLD Gorenjske in v počastitev dneva mladosti

Prijetno sončno vreme je v nedeljo, 3. 6. 1979, privabilo veliko tričlanskih ekip ZLD Gorenjske in drugih ljubiteljev strelstva na že tradicionalno tekmovanje v Podbrezje. Tam ima LD Kovor svoje strelišče, ki ga je vestno pripravila, da je tekmovanje potekalo brez nevšečnosti.

Strelci so se pomerili v dveh disciplinah: vsak je streljal v tarčo »srnjak« 10-krat z MK puško in na 15 umetnih golobov. Tekmovanje je vodila komisija za strelstvo in ljudsko obrambo pri ZLD Gorenjske.

Tekmovanje je bilo hkrati tudi izbirno za nastop na republiškem prvenstvu v Ljubljani. Kandidati za ekipo ZLD Gorenjske na republiškem prvenstvu postanejo tisti, ki dosežejo v kombinaciji 75% uspeh, oziroma tisti, ki dosežejo nad 185 točk. Potem se kandidati pomerijo med seboj in najboljši štirje so člani ekipe za republiško prvenstvo.

Po uvodnem govoru, pozdravu lovцем in žrebanju startnih mest se je pričelo tekmovanje.

Uspehi:

Umetni golobi:

Ekipa:

1. LD »Udenboršt« — 2. LD Jošt — 3. LD Križna gora.

Posamezniki:

1. Janko Troha, LD »Udenboršt« — 2. Ruda Peric, LD »Udenboršt« — 3. Janez Markelj, LD Kovor.

Tarča »srnjak«:

Ekipa:

1. LD »Udenboršt« — 2. LD Jošt — 3. LD Šenčur.

Posamezniki:

1. Marko Plestenjak, LD Sorško polje — 2. Danilo Fabjan,

Predstavniki LD Stol na proslavi krajevnega praznika v Žirovnici

Foto B. Blenkuš

LD Jošt — 3. Franc Lotrič, LD Jelovica.

Kombinacija:

Ekipa:

1. LD »Udenboršt« — 2. LD Jošt — 3. LD Cerklje.

Posamezniki:

1. Janko Troha, LD »Udenboršt« — 2. Danilo Fabjan, LD Jošt — 3. Ruda Peric, LD »Udenboršt«.

Po krajšem odmoru pred razglasitvijo uspehov je LD Kovor priredila »tekmovanje na izpadanje«. Praktične nagrade so si »pristreljali«:

1. Janko Troha, 2. Miloš Zupančič, 3. Tone Markič, 4. Marko Papler.

Po razglasitvi rezultatov, podelitvi pokalov, medalj in diplom se je vodja tekmovanja vsem udeležencem kakor tudi prireditelju zahvalil in zaželel ekipi ZLD Gorenjske čim boljše uspehe na republiškem tekmovanju.

Janko Troha

Navada, ki jo je treba gojiti

Številne lovske družine imajo lepo navado, da se s svojim članstvom, v lovskih krogih in s prapori, udeležujejo raznih praznov, slovesnosti in svečanosti, ki jih prirejajo družbe-

nopolitične organizacije krajevnih skupnosti ali občin. Mednje vsekakor sodita LD Kranjska gora in LD Stol-Žirovnica.

Tako so se člani LD Kranjska gora 20. maja udeležili proslave krajevnega praznika Kranjske gore. Na ta dan se Kranjskogorci spominjajo 17 krajanov, ki so jih gestapovci med zadnjo vojno odpeljali v taborišča smrti. Letos je bila

proslava še posebno slovesna; na proslavi so osnovno šolo v Kranjski gori poimenovali po Jeseniško-bohinjskem odredu. Pred proslavo je šel skozi naselje velik sprevod, v katerem so bili tudi lovci.

Člani LD Stol so se tudi letos, kakor vsako leto, udeležili svečanosti v počastitev talcev, ki so jih Nemci 1. julija 1942 ustrelili v Mostah pri Žirovnici.

Najboljša na prvenstvu Zveze lov. družin Gorenjske 1979: ekipa LD »Udenboršt« (Janko Troha, Tone Markič, Ruda Peric)

Značke lovskih organizacij XV.

155

156

157

158

159

160

161

162

163

164

155. **LD Planota** je leta 1976, za svojo 30-letnico, izdala značko v treh izvedbah: v pozlačeni, posrebrni in bronasti. Izdelal jih je Bojan Oblak, Ljubljana. — 156. **LD Vipava** je izdala značko v seriji treh različic. Pozlačene so in imajo ozadje: rdeče, zeleno in belo. Značko je izdelala Aurea, Celje. — 157. **LD Grahovo** je izdala značko v treh različicah: zlato in srebrno z belo pobarvanim ozadjem ter bakreno s patiniranim ozadjem. — 158. **Fotokino klub Diana** ima srebrno člansko z zelenim ozadjem. Klub jo je izdal leta 1975. Značka simbolizira zaslonko pri fotoaparatu. V sredini je črka D (Diana). Avtor likovne upodobitve je Rado Čenčič. — 159. **LD Cigonca** je izdala aluminijasto značko, pobarvano zeleno, belo in rdeče rjavo. Značka je emailirana. Izdelala jo je Aurea, Celje. — 160. **Jugoslovanska lovska razstava 1955** v Ljubljani. Značka je pozlačena. — 161. **LD Podbrdo** je leta 1978 izdala značko z motivom ruševca v treh variantah: zlati, srebrni in bronasti. Avtor likovne upodobitve je Dušan Sterle. Značko je izdelal Mitja Podkrajšek, Logatec, v nakladi 250 serij in posebej 2000 bronastih. — 162. **LD Koper** je za svojo 30-letnico izdala bakreno značko. Izdelalo jo je Graverstvo, Koper. — 163. **LD Nomenj-Gorjuše** je leta 1976, za svojo 30-letnico, ko je razvila tudi svoj prapor, izdala značko. V patiniranem bakru. Avtor likovne upodobitve je uprav. odbor LD. Značko v nakladi 1500 je izdelalo graverstvo Autonaz & Kralj, Koper. — 164. **LD Trbovlje** je izdala značko, z motivom svoje lovske kočice, v patiniranem bakru.

R. Č.

Prav tako so se lovci LD Stol udeležili proslave krajevnega praznika v Žirovnici, 17. junija, ko so poimenovali tamkajšnjo osnovno šolo in partizansko enoto vojašnice Bohinjska Bela po Gorenjskem odredu.

B. Blenkuš

Lovci na mednarodnem kmetijsko-gozdarskem sejmu v Kranju

Od 6. do 16. aprila 1979 je bil na razstavišču Gorenjskega sejma v Kranju 18. mednarodni kmetijski in gozdarski sejem. Na povabilo sejemske uprave so letos prvič na tovrstni prireditvi sodelovali tudi lovci.

Zveza lovskih druženj (ZLD) Gorenjske je pripravila razstavo o lovstvu Gorenjske. V prvem delu razstavnega prostora so bile predstavljene gorenjske lovske družine in lovski organizaciji združenega dela (zavoda Kozorog in Triglav) ter prikazani grafiki o odstrelu parkljaste divjadi. V drugem delu pa so bili dermoplastični preparati in lovske trofeje glavnih vrst divjadi, ki naseljujejo gorenjska lovišča. Razstavni prostor so krasile tudi slike divjadi in krajine ter prapori lovskih

druženj. Razstavo so si obiskovalci sejma z zanimanjem ogledali.

V nedeljo, 15. aprila, pa je bilo na strelišču LD Kovor v Podbrezjah I. tekmovanje v lovskem streljanju za prehodni pokal Gorenjskega sejma. Tekmovanje v streljanju, vsak strelec na 25 umetnih golobov in 10-krat z MK puško v tarčo »srnjak«, je bilo odprtega tipa.

Uspehi:

Kombinacija

Ekipe:

1. LD Jošt — 2. LD Pugled — 3. LD »Udenboršt«.

Posamezniki:

1. Ludvik Stare, LD Cerklje — 2. Ivo Zavrl, LD Jošt — 3. Danilo Fabjan, LD Jošt.

Umetni golobi

Ekipe:

1. LD Pugled — 2. LD Jošt — 3. LD »Udenboršt«.

Posamezniki:

1. Ivo Tkalec, LD Pugled — 2. Ludvik Stare, LD Cerklje — 3. Janez Markelj, LD Kovor.

Tarča »srnjak«

Ekipe:

1. LD »Udenboršt« — 2. LD Jošt — 3. LD Cerklje.

Posamezniki:

1. Ivo Zavrl, LD Jošt — 2. Ruda Peric, LD »Udenboršt« — 3. Franci Barbič, LD Šmarina gora.

Ob zaključku tekmovanja je direktor Gorenjskega sejma Franci Ekar, ki je sicer tajnik LD Jezersko, izročil najboljšim ekipam in posameznikom plakete, diplome, kolajne in praktične nagrade. Prehodni pokal za prvenstvo v kombinaciji (najboljše poprečno število točk v obeh disciplinah) je dobila ekipa LD Jošt, ZLD Gorenjske pa posebno priznanje delovne organizacije »Gorenjski sejem« za uspešno izvedbo lovske razstave.

B. Galjot

Moj očka

(Moj očka je član LD Sorica že 25 let. Tole pesmico sem mu posvetila ob tem njegovem srebrnem jubileju.)

Moj očka je lovec,
za divjad on skrbi.
Včasih pa tudi
kakšno vrano ustrelji.

Pri srebrnem studencu
lisica preži,
se resnemu lovcu
skozi brke smeji.

Na gozdni jasi je
zabokal srnjak,
da lovec jezni je
pospešil korak.

Nad glavo zadere se
šoja grdo
in kuna uide
na drugo drevo.

V grapi temačni
sfrfotal je jereb,
ko lovec je lačni
zarezal v hleb.

»Klobasa je slastna,«
razmišlja glasno,
ko Muri kraj njega
se oblizuje sladko.

Ko lovec razmišlja,
se na smolo jezi,
pa Muri iz grmovja
mu zajca spodi.

Puško potegne,
pomeri skrbno,
za zajcem se stegne —
žal, s prazno cevjo.

Tanja Polajnar,
stara 12 let

Mladi pišejo

Jubilanti

Veljko Varičak

Z Abrahamom se je srečal 8. 6. 1979.

Njegovi prijatelji in lovski tovariši ne moremo kar tako mimo njegove 50-letnice, kajti jubilar je zelo cenjen sodelavec, a ne le v slovenskem in jugoslovanskem lovstvu. S svojim delom, prizadevnostjo in obsežnim znanjem si je pridobil tudi ugled v širokih mednarodnih razmerjih, v lovskih organizacijah držav članic Mednarodnega sveta za lovstvo in ohranitev divjadi (CIC).

Veljko se je že s svojim rojstvom trgjal iz utesnjenih nacionalnih okvirov. Oče je bil Srb, rodila ga je Slovenka, beli dan pa je zagledal na Hrvaškem, v Zagrebu, kjer je preživel tudi svoje otroštvo. Od leta 1941 pa živi v Ljubljani, kamor se je s starši moral umakniti pred ustaškim terorjem.

Lovsko kri je podedoval po očetu in dedih. Član lovske organizacije je od leta 1949. Zdaj je član LD Vič.

Poklicni sodelavec LZS je od leta 1958. Vse od takrat pa do 31. 12. 1978 je bil hkrati tudi upravnik Gobjitvenega lovišča LZS Ljubljanski vrh. Leta 1965 je prejel najvišji strokovni lovski naziv — lovski svetnik.

Sedaj je titularni član Mednarodnega sveta za lovstvo in ohranitev divjadi (CIC). Pri tej organizaciji je tudi član komisije za veliko divjad Evrope in Azije, član komisije za lovske razstave in lovske trofeje, član komisije za lovske muzeje, član žirije za podelitev nagrad CIC za kulturno dejavnost.

Je častni član Kluba prijateljev lova iz Celovca, francoske zveze »Association des Chasseurs de Montagne«, Lovske zveze Romunije in mednarodne zveze »Internation

Veljko Varičak

tional profesional Hunters Association«.

Pri Lovski zvezi Jugoslavije je predsednik jugoslovanske komisije za ocenjevanje trofej in član komisije za propagando in lovski turizem.

Z odločbo Republiškega sekretariata za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano SRS je bil imenovan za predsednika republiške komisije SRS za ocenjevanje lovskih trofej. V letu 1978 je postal član uredniškega odbora in izdajateljskega sveta revije Lovec. Za lovstvo je vsestransko angažiran. Je človek, ki je lovstvu posvetil vse svoje bogato znanje in življenje sploh.

V svoji izjemno bogati in razgibani lovski karieri (bolje rečeno karieri lovskega strokovnjaka) je vse od leta 1955 sodeloval kot član ali podpredsednik komisije za ocenjevanje lovskih trofej doma na vseh nacionalnih in mednarodnih lovskih razstavah doma in po svetu.

Zelo bogata je tudi njegova strokovna lovska publicistika, zlasti v Lovcu. Posebej velja omeniti njegov strokovni opus o lovskih trofejah in ocenjevanju lovskih trofej. On je npr. avtor poglavja o ocenjevanju lovskih trofej v obeh izdajah Slovenskega lovskega priročnika, avtor posebnega poglavja v knjigi Lovske trofeje na Slovenskem, soavtor brošure Ocenjevanje lovskih trofej, ki jo je izdala Lovska zveza Slovenije l. 1957, in knjige »Formel des CIC für die Bewertung der Trophäen des europäischen Wildes« iz l. 1976. Letos pa izide njegova

knjiga o ocenjevanju lovskih trofej evropske divjadi.

Za svoje plodovito delo v lovstvu je prejel številna priznanja in odlikovanja. Lovska zveza Slovenije mu je podelila: Zlatorogovo plaketo, obe plaketi revije Lovec, znak za lovske zasluge in red za lovske zasluge II. stopnje. Odlikovale so ga tudi: Lovska zveza Jugoslavije, lovske zveze bratskih republik in drugih držav.

Dragi Veljko! Ob tvojem življenjskem jubileju ti iskreno želimo, da bi zdrav in čil prizadevno in uspešno deloval še naprej za napredek lovstva, za ohranitev divjadi, ne le v Sloveniji, temveč, kakor doslej, tudi v jugoslovanskih in širših mednarodnih razmerjih. Pri nas, v slovenskih loviščih, ki so, kakor sam najbolje veš, najlepša na svetu, pa ti želimo še veliko prijetnih ur, zlasti pri tvojem najljubšem lovu, lovu na srnjaka.

Lovski tovariši

Lovski oprtnik

Sliki na naslovni strani na rob

Avгust je primeren čas za »ogrevanje« s šibrenico pred jesenskimi lovi na fazane in drugo pernato divjad. V ta namen je kot nalašč lov na šoje.

Že od nekdaj so mi pri srcu popoldanski sprehodi v avgustovski vročini s puško po senčnatih obrobjih gozdov, ko se sproti oziram za gobami, posedam, kadar se mi zahoče, tu in tam vabim šoje s čvenkom ali z jerebjo piščalko pred puškino cev in uživam v lepoti narave. Moji prvi lovski spomini iz nežnih otroških let so povezani z lovom na šoje. Oče me je namreč jemal s seboj na

take love ob avgustovskih nedeljskih popoldnevih že kot otroka. No, navsezadnje je tudi rižota iz mladih šoj in raznovrstnih gob zelo dobra. O šoji in lovu nanjo sem napisal obširnejši članek v glasilo Lovec, št. 8 — november 1978, zato se bom tokrat omejil le na nekaj opozoril: Pomnimo, da je šoja divjad, ki jo je sicer dovoljeno loviti skozi vse leto, vendar le s sredstvi in na način, ki jih dopušča zakon. Dovoljeno jo je loviti z lovsko puško. Pri lovu se je prepovedano posluževati gramofonov, magnetofonov in podobnih naprav, živih in mrtvih vabnikov ter naprav, ki delujejo na principu infra žarkov. (5. alineja 49. člena Zakona o varstvu, gojitvi in lovu divjadi ter o upravljanju lovišč!)

Šoje je tudi prepovedano loviti z zankami, pastmi, mrežami, limanicami, omamnimi sredstvi in strupi. (1. alineja 49. člena in — glede strupitve — 7. točka 48. člena omenjenega zakona!)

Zakon prepoveduje tudi uničevanje in razdiranje šojinih gnezd in pobiranje njenih jajc (50. člen cit. zakona).

Šoje nekateri še vedno štejejo med hude škodljivce, kar pa ni res, vsaj dotlej ne, dokler se pretirano ne razmnoži. To se pa najbrž ne bo več zgodilo, ker številčno na splošno upada, čeprav kot vrsta ni še ogrožena. Dober in pravičen lovec jo bo v času gnezdenja puščal pri miru.

Janko Perat

Zakaj?

Prek majhne, cvetoče jase, ko pade mrak, se vsak dan pripase star, bojeviti srnjak.

V tih poletni večer — pok! — od skal do skal odmeva. Stari, ponosni srnjak se nemo zgrudi v sivi mrak. In jasa cvetoča spet sameva...

Sonja Groznik,
članica LD Nanos

Pasti, ki žival v trenutku usmrtijo

Steklina, ki razsaja skoraj po vsej Evropi in tudi pri nas v Sloveniji, nas je postavila pred nujno nalogo, občutno skrbiti število prenašalcev te hude in nevarne bolezni, predvsem lisic. Puška skorajda več ne zadošča, strupljenje je nelovsko, dvorezno in nevarno. Zakon o varstvu, gojitvi in lovu divjadi ter o upravljanju lovišč pa v 5. točki 48. člena dovoljuje loviti lisico, pižmovko, kuni zlatico in belico, dihurja, minka in polha tudi s pastmi, ki divjad v trenutku usmrtijo.

Pasti stopalke niso dovoljene, ker se v tako past ujeta žival muči oz. mora prestajati velike bolečine; prvič, ko jo past zgrabi in drži za nogo, drugič, ko se ji približuje človek, da ji vzame prostost. Lov s pastmi stopalkami je zakonski prekršek. Krivec je kaznovan po 80. čl. zakona o varstvu gojitvi in lovu divjadi. Še posebej je kršilec lahko kaznovan za mučenje živali.

Zakon dopušča le uporabo pasti dvigalk. Pasti te vrste se ne sprožijo in ne zgrabijo, če žival stopi nanje, pač pa, če žival dvigne oz. potegne nastavljeno vabo. Zgrabijo torej za vrat in sicer tako,

da žival usmrtijo že z udarcem po zaglavju.

Ni pa dovolj imeti le past dvigalko. Treba jo je tudi znati pravilno in uspešno uporabljati, nastavljati. O uspešnem lovu s pastmi dvigalkami je npr. napisal poučen članek v glasilo Lovec, št. 8, november 1967, Tone Černač.

Pasti dvigalke za lisice izdeluje npr. lovec in orodni kovač Karel Dornik, Ločica, 63313 Polzela. Če se zanimate za lov te vrste, pišite tovarišu Dorniku ali se osebno zglasite pri njem. Toda ne šele pred zimo!

J. P.

Za in proti nočnemu lovu

Moj lovski staž ni dolg, toda za seboj imam že več kakor 10-letno dobo gonjača na skupnih lovih in lovskega pripravnika na raznih delovnih akcijah naše LD. Vedno sem in bom rad prisluhnil nasvetom starejših lovcev in tistih, ki znajo živeti z naravo in njeno divjadjo. Ljubezen do narave in vsega živega v njej me je privedla do poklica gozdarskega tehnika. »Bodi pravičen in dober do narave!« je bil nasvet, ki sem ga pogosto slišal v šoli in se mi

je globoko vtisnil v spomin. Tudi letos smo imeli lovci pred pričetkom lovne sezone posvet. Kot prva točka dnevnega reda je bilo predavanje o ljudski obrambi in družbeni samozaščiti. Potem smo določili »režim lova« na divjad vseh vrst v našem lovišču. Nerazumljiva pa sta mi bila razprava in sklep o nočnem lovu na divjad. Takrat, ko še nisem bil član LD, so vsi pošteti škofjeloški lovci obsojali nočni lov, češ da to ni lov, ampak mesarjenje. Vse doslej je bila LD Škofja Loka ena tistih gorenjskih družin, ki ni odobraval nočnega lova, razen na lisice. Znani lovec iz sosedne LD je večino divjih prašičev postrelil na nočnem lovu, zato je bil v očeh škofjeloških lovcev — naveden streljač. Toda na žalost so na tem posvetu izglasovali, da je sedaj tudi v lovišču LD Škofja Loka dovoljen nočni lov. Na vprašanje, kaj bomo s tem dosegli v dobro lovišča, mi je eden vodilnih članov LD odgovoril, da bomo s tem povečali nadzor v lovišču. Sprašujem se, ali mora lovec za kontrolo v lovišču res na nočni lov.

Zaman je bilo dokazovanje o nevarnostih nočnega lova, ko ni moč oceniti, kaj se lovcu približuje — človek ali žival,

morda kmet sam, ki gre čuvati svojo njivo pred divjimi prašiči. Že pri lovu na srnjaka se lovec, ki si ga celo podnevi lahko dobro ogleda, zmoti in ustrelil napačnega. Koliko večja je šele možnost zmotiti se pri nočnem lovu! Zaman je bilo govoriti o lovski etiki in lovski pravičnosti! Naj povem, da je minilo komaj tri tedne po tem sklepu, ko je že neki lovec na nočnem lovu ustrelil vodečo svinjo in mladiči so ostali brez mater. Potrebno bi bilo, da bi marsikateri pripravniki, preden stopi pred komisijo na lovskem izpitu, dodobra razčistil pojme o lovski etiki!

Na posvetu je bilo rečeno, da bo vsak lovec prejel izvod napisanega »režima lova«. Res sem prejel izvod, toda nikjer besede o nočnem lovu oz. nočni kontroli lovišča. Ne razumem, zakaj ne.

Jurij Poljanec,
član LD Škofja Loka

Pripomba uredništva:

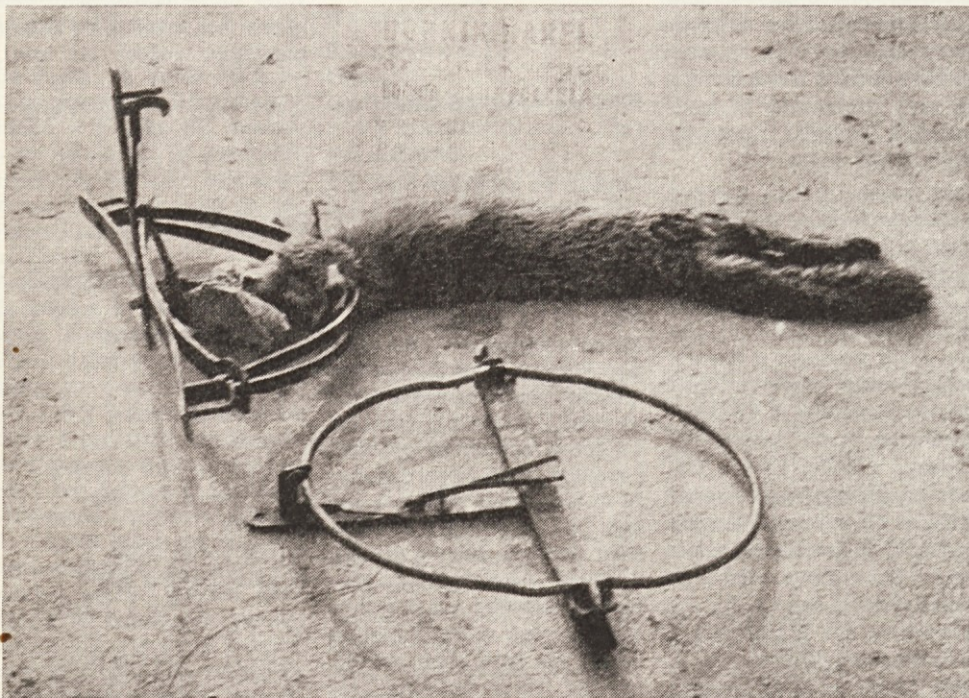
Sklepamo, da se članek naša predvsem na nočni lov na divje prašiče.

Zakon o varstvu, gojitvi in lovu divjadi ter o upravljanju lovišč v 49. členu prepoveduje loviti ponoči vso parkljasto divjad, razen divjega prašiča. Torej ni dovoljeno loviti ponoči srnjadi, jelenjadi, kozorogov, gamsov, muflonov in damjekov.

Od kdaj do kdaj (od katere do katere ure) v nočnem času ni dovoljen lov na parkljasto divjad, tega zakon ne določa. V praksi se pa vse bolj uveljavlja opredelitev, da se nočni lov začne 1 uro po sončnem zahodu in se konča 1 uro pred sončnim vzhodom. Prav bi bilo, da bi lov. družine vnesle takšno opredelitev v svoje poslovnike, da vsak lovec ne bi po svoje natezal časa za nočni lov oz. časa za dnevni lov. Kolikor pride do prekrška v zvezi z nočnim oziroma dnevnim lovom, je namreč večkrat pomembno, da je »dolžina dneva« oziroma »dolžina noči« opredeljena.

Lovska družina seveda lahko sprejme sklep, s katerim veljavno prepove nočni lov. Kolikor pa LD ni sprejela takega sklepa, je divjega prašiča dovoljeno loviti ponoči (s puško

Pasti dvigalke, ki jih izdeluje orodni kovač in lovec Karel Dornik, Ločica pri Polzeli

in daljnogledom, toda brez žarometov — baterij raznih vrst). Streljati tudi ni dovoljeno iz avtomobila.

Načini lova in sploh vse, kar se nanaša na lov, sodi v poslovniki lovske družine. Poslovniki pa sprejme in spreminja ter dopolnjuje lov. družina na svojem običnem zboru oz. po novem na seji svoje skupščine. Lovski posvet nima te pristojnosti, ker ni organ LD. Sicer pa, zakaj nerazumljivi »režim lova«, ko je v poslovniku LD mesto za vse, kar je v zvezi z lovom in ni urejeno z zakonom in drugimi predpisi širšega pomena.

Svatbeni ples na Ljubljanskem barju

Soparnost poletnega večera na Barju. Zrak miglja od izparin premočene zemlje in zvoki miriad insektov napolnjujejo uho z omamnimi mrmranjem. Sončna krogla na zahodu krvavo rdeči nebo, njen odsev se odbija nekje med travami od voda lščice. Med košenicami se mrko kaže temina barske prsti. In jarki, napolnjeni s črno vodo, ravni kakor neskončne črte, se nekje daleč spajajo z obzorjem ali zelenilom bujne rasti. Preveva me vonj po metanu, vonj po trohnobi. V zraku je nekaj, kar ti naelektri vsa čutila, da uho sliši ultra zvok leteče žuželke, da oko vidi vse odtenke rjavega in zelenega, da loči živo od mrtvega. Daljnogled, oprt na oko, ki nemirno preiskuje obzorje, išče odtenek rdečega med barskim rastlinjem, išče rdečo liso, išče lepoto in eleganco, ljubkost in gibkost. Srnjad. Prsk se pričinja. Čas, ko kri v neustavljivem vrtincu rdečemu ženinu in rdeči nevesti preplavi telo.

Sonce se bliža obzorju, rdečina se spaja z mračnostjo rojevajoče se noči. Odložim nahrbtnik. Ostaneta mi le puška in dvogled. Obzorje žari kot kri, ki v tem času vre po žilah srnjadi. Stoj! Roka se zdrzne. Ob robu »parta« opazim srno, mirno pasočo se. Naenkrat odskoči in se požene v dir. Le kdo? ... Aha, srnjak! Čudovit rogač z glasnim klicem požene samico. Začne se dirjanje, slepo, div-

je, brez cilja, v omami poletne sopare.

Gonja gre mimo mene, dvakrat, trikrat in se zgubi nekje v Taleh.

Hitro napredujem nekaj deset metrov. Zaslišim šum in ju zagledam, kako se mirno paseti na trati. Opazujem ju skozi strelni daljnogled. Križ nemirno pleše po obeh živalih. Spustim puško in dvignem dvogled. Ni jih! Enostavno sta se vdrla v zemljo. Srnino pivkanje se spremeni v zateglo javkanje. Naenkrat ju zagledam, poženeta se v divji dir okrog košatega samotnega grma, zasopla se ustavita in se spet pričenjata pasti. Premaknem se naprej, počasi napredujem po stezi.

Mrak se spušča in kakor pajčolan lega na pokrajino. Obzorje izginja, grmovje in drevesa postajajo le še temne sence. Oko izgublja oporo. Glej! Zopet rdeči lisi! Katera je le srnjak? Spet ju izgubim, požre ju mehka temina večera. Krvavo nebo je izginilo in noč se spušča na pokrajino. Minute minevajo. Srna se pase na dosegu roke. Le kje je on?

Nadaljujem pot. Srna tega še zasluti ne. Tedaj pa jezno bokanje preseka tišino. Seveda, srnjak! Nepovabljen sem prišel na svatbeni ples. Vržem puško na ramo, si oprtam nahrbtnik in se izgubim v noč. Spremlja me jezno bokanje užaljenega ženina.

Toni Komat

V rano pomladno jutro

Rahlo me je stresel in dvakrat poklical. Potem je tiho vstal, pretegnil ude in po prstih odšel iz spalnice. Predramila sem se. Zvečer sem mu bila obljubila, da grem z njim na lov. Le zakaj sem obljubila?! Ura je tri, ne svita se še. Kam naj rinem ob tem času? Toplo mi je v postelji, zakaj bi ne spala naprej. Ampak me je nenadoma nekaj prešinilo.

Grem! Najtežji je bil trenutek odločitve.

V kuhinji je že dišalo po kavi. »O, res greš?« se je začudil mož. Prikimala sem. Bil je prepričan, da nisem sposobna vstati tako zgodaj. »Potem pa pohiti!« Malo lovskih izkušenj

Pozdrav z Bohorja

Naj se spočije tukaj
v tej samoti ti srce,
naužije zraka čistega
od teh dreves!
Prisluhni šelestenju listja

sredi bohorskega gozda,
ki mu viharji lomijo vrhove,
da plahim pticam
srca trepetajo ...

Bohorjanka

že imam, vedela sem, da se moram bolj temno obleči. Spila sem še polovico njegove kave.

»Si se toplo oblekla?«
»Misliš, da bo hladno?« Molčal je. Hitro sem — za vsak primer — odrezala rezino kruha in polovico domače klobase, zavila v papir in vse skupaj vtaknila v žep.

Mož me je že čakal v avtu. Lunin krajec je svetil nad sedanjim hribom in mi dobrovoljno mežikal. Peljala sva se proti hribom. Nad srnjaka. Da bi ga že vsaj dobil, me je prešinilo in bi bil potem mir; kajti zmeraj sem dajala pripombe na njegovo kaljenje nočnega miru. Vsako jutro se je vrnil malo pred šesto, tedaj sem komaj vstala, vsa zaspana, razkušana. Iz gozda mi je prinesel prve zelene vejice, gozdne cvetice, šmarnice. Saj imam rada gozd, a posteljo tudi. In vedno sem mu bila nekako nevoščljiva, ker se je iz teh jutranjih potepov vrnil ves spočit, razpoložen.

Rojevalo se je jutro. Obrisi domačih hribov so bili že dobro vidni. Klanec, gozd in razpotje gozdnih poti. Izstopila sva. Z zadnjega sedeža sem potegnila pregrinjalo. Če bo zeblo ...

Nad nama so rahlo šumele visoke smreke in nad njimi se je bočilo brezbarvno nebo. Kos je žvižgal čisto blizu, drugi malo dlje. Ku-ku, ku-ku, je odmevalo iz hriba v hrib. O, pozdravljeno čudovito pomladno jutro! Kako sem srečna, da te lahko uživam! Kaj spanje, poležavanje za zagnjenim oknom! Vse drobne ptice so mi pele jutranji pozdrav in če bi znala — in smela — zavriskala bi od

sreče. Kar zasanjala sem se v daljavo. Ozrla sem se in videla, da je mož že visoko v rebri. Urno sem pohitela za njim in si dopovedovala: nobene veje ne smem pohoditi, da ne bo zahreščala, nobene kamna zakotaliti ... Zato sem stiskala zobe in pridušeno dihala ter molčala. Od časa do časa se je skrivnostno ozrl nazaj, morda ni mogel verjeti, da lahko — molčim. V mislih sem hvalila svoje nove planinske čevlje, pripomogli so k neslišni hoji. A ne samo čevlji. Steza je bila že kar dobro uglajena, menda jo je izhodil mož, z vztrajnimi pohodi tja gor pod Hribovčev laz, kjer sta, kot je rekel, zmenjena z rogačem. Skozi drevje se je svetlikalo na prosto, na tisti laz, kotanjast, velik, z bujno rastočo temno zeleno travo, pravi raj za srnjad. Poseka na spodnji strani se je že dodobra zarasla z mladimi smrekami. Med njimi si je mož uredil pravo zaklonišče. Zavila sem se v odejo, počenila v resje in opazovala. Tudi moža v njegovi zavzetosti. Menda je bilo zanj tedaj vse na svetu brez pomena, samo da bi zagledal svojega srnjaka.

Ptice so ostale nekje spodaj v gošči, le posamezni glasovi so prestrezali tišino. Daleč v gozdu, onstran doline, je hripavo zabokal srnjak. Bo prišel, ali ga ne bo, so se tudi v meni oglašali dvomi. Iskreno sem možu želela lovski blagor; po tolikih urah čakanja in pričakovanja bi ga pošteno zaslužil.

Nepremično je ležal na trebuhu in z daljnogledom opazoval tja med grmovje. Res, glej, tankonoga srna se je po-

čas pri pasla na plano in se ozirala okrog sebe. (Če bi tisti trenutek povabila moža: pridi k meni, glej samo narava je okrog naju... Bi me sploh slišal, ali...?) Za njo je prišel še srnjak. Mož je naravnal puško in ga lovil na muho. Velik dogodek. Za oba. Tam na robu laza pa sta se pasla srna in srnjak...

»Vidiš, kako majhno rogovje ima?«

»Pa res, zakaj?« sem odvrnila šepetaje.

»Ta slabotni lanščak je za odstrel. Vsaj za debelino štirih prstov bi morala biti visoka njegova šila, pa bi mu prizanese!«

Pripasla sta se bliže. Zamizala sem. Ne, smrti ne morem gledati, četudi smrti bolehe živali! Zdelo se mi je, da že dolgo mižim. Tedaj je šklocnilo. Oster strel me je čisto oglušil. Hip zatem se je zaslislalo šelestenje po gozdu, kamor je stekla preplašena srna. Ozrla sem se.

»Sedaj nikar ne glej,« me je prestregel mož. A za hip sem videla nepremično ležečega srnjaka na tleh. »Počakajva nekaj minut. Nikoli ne grem takoj k njemu, naj se mu živci umirijo.«

»Čestitam za lovski blagor!« Skoraj bi bila pozabila. »Čestitam za tako točen strel!« Kar poljubila sem ga in odlomila vejico z mlade smreke ter mu jo — ponosna na svojega lovca — izročila nekaj minut zatem ob plenu. Toda tudi zato, ker mi je odkril čudovito pomladno jutro, ki ga ne bom pozabila.

Minka Gantar

Zaščitne mreže

V lovišču LD Šmartno pri Litiji je več kamnolomov oz. peskokopov. Globoki so 20 metrov in tudi več. Na tem področju je tudi Koželov kamnolom, ki prav tako presega višino oz. globino 20 metrov. Že pred leti je po tem kamnolomu padla srna in se seveda ubila. Temu dogodku tedaj lovska družina ni namenila posebne pozornosti. Letos spomladi pa se je nesreča ponovila. Prek tega kamnoloma so istočasno padli trije kosi srnjadi in se ubili; vsi trije so bili samci, srnjaki.

Sedaj je LD ukrepala: nad kamnolomom je namestila zaščitno žičnato mrežo, da se taki primeri odslej ne bodo več ponavljali. Zaščitno mrežo je namestila še na nekaj drugih mestih, da ne bi bilo več takih nesreč, ker je v lovišču srnjad številna.

V lovišču imajo več solnic, krmišč in tudi visokih prež, ki služijo predvsem za opazovanje divjadi. Potepuške pse držijo na kratko, saj so le-ti večkrat povzročitelji takih in podobnih nesreč naše divjadi. Klativitezi v pasji podobi so najbrž tudi zakrivali smrt 4 kosov srnjadi v tem lovišču.

Gustelj T.

V spomin

Ignac Hvala je umrl 16. 2. 1979, v 67. letu starosti. Rojen je bil v Bukovskem vrhu, v znani lovski rodbini, kjer je lovska puška pri hiši nad 100 let. V času, ko je bila slovenska Primorska pod italijansko okupacijo, mu seveda ni bilo dovoljeno biti lovec.

NOB se je aktivno udeležil. Po vojni je bil med organizatorji lovstva na Tolminskem. Bil je tudi eden izmed ustanoviteljev LD Planota in vskozi njen član. Medtem 20 let član uprav. odbora, od tega 15 let starešina!

Njegovo nad 30-letno lovsko udejstvovanje bo v naši LD zapisano z velikimi črkami. Ves čas se je trudil, da bi lovci pravično lovili, čuvali divjad, s svojim delom prispevali k ugledu LD Planota in ohranjali svetle tradicije NOB.

Bil je tudi velik ljubitelj naših zvestih pomočnikov — istrijancev. Z veliko skrbjo, potrpežljivostjo in izkušnjo jih je učil, da so postali najboljši goniči.

Od Naceta smo se poslovili na pokopališču na Bukovem. Potem ko je lovski rog otož-

no odtrobil in oznanil njegovo zadnjo brakado, so padali vse bolj oddaljeni streli. Sklonili so se štirje lovski prapori in zelene vejice so prekrile njegovo krsto.

Naceta se bomo spominjali kot zvestega tovariša, polnega vedrine, in najboljšega učitelja mlade lovske generacije. Nanj in na njegovo delo naj ostane svetel spomin!

LD Planota — O. M.

V letošnji januarski številki smo objavili pesem »Spomini stare lovčeve žene«, ki jo je sestavila N. N. iz Baške grape. Pred tedni pa smo dobili njeno žalostno pismo: »Dolgo se nisem mogla odločiti, ker je okorna moja roka in žalostno moje srce... Nisem več lovčeva žena, ampak — vdova.«

V pismu nam je poslala pesem in nas prosila, da jo objavimo njenemu življenjskemu drugu v spomin.

Uredništvo

Možu v spomin

Narava se iz sna ledenega prebuja, ob studencu zvonček že cveti. V krmilnici pred hišo pa sinička žvrgoli.

Najbrž bi se rada zahvalila po mrzli, hudi zimi tej in dobrotniku zapela? Sinička, le povej!

Ko tu pred hišo jo poslušam, oko se mi solzi.

Nikjer več tebe, dragi, ne ugledam, kako iz gozda naproti mi prihajaš nasmejan...

Sem in tja le uro časa si si vzel in v naravo prelesto odhitel. Sam, le s psičko poleg, si v gozdu srečen bil, po delu se na lovu od truda in skrbi spočil.

Oh, kako si ljubil gore, gozdove, lov! In mene, družino in številno vnučkov! In z nami vsemi svojo srečo si delil, vse do hipa, ko v večna lovišča si odšel...

Nežka Hvala

Ignac Hvala

Ervina Kralja smo pospremili na njegovi zadnji poti 6. 11. 1978, ko je dopolnil komaj 63 let življenja.

Že kot otrok je bil tesno povezan z naravo. Kasneje pa je kot odličen smučar postal vzornik mladini. In v Planinskem društvu Slovenj Gradec je bil med najbolj delavnimi; zato pa odlikovan z zlatim znakom Slovenskega planinskega društva.

Ljubil je gore, vzljudil pa je tudi njihov okras — divjad. Lovec je postal že pred drugo svetovno vojno. Svoje lovsko udejstvovanje je prekinil le v času nemške okupacije, ko je bil med prvimi aktivisti NOB na našem območju. Toda Nemci so ga leta 1943 aretirali in internirali v Dachau, od koder se je vrnil po vojni. Po osvoboditvi se je še bolj posvetil lovstvu in planinstvu. V letu 1947 je med soustanovitelji LD Podgorje in član pripravljalnega odbora, ki je formiral Okrajni lovski svet

Ivan Rovšnik

Ervin Kralj

Slovenj Gradec. Leta 1956 je prestopil v LD Golavabuka. Že naslednje leto je postal član njenega uprav. odbora, v katerega so ga zaradi njegove delavnosti in razgledanosti volili skupno 18 let. V tem času je bil 8 let kinolog, 10 let pa prosvetar. Velike zasluge ima tudi za naš lovski dom, saj je zgrajen po Ervinovih načrtih. Njegov značaj, njegove vrline in vzori so sestavljali lik idealnega lovca. Otožni glas lovskega roga se je zlival s šumenjem gozdov, ko smo s klobukov snemali zelene vejice in jih spuščali v njegov prerani grob — z iskreno zahvalo in v slovo.

Lovci LD Golavabuka

Ivan Rovšnik je bil rojen 8. 12. 1903 v Braslovčah, umrl pa je — v 76. letu starosti — 28. 2. 1979 v Trbovljah. Bil

Anton Pirman

je eden izmed ustanoviteljev LD Trbovlje in od začetka njen prizadevni, delavni član. V upravnem in končno izvršnem odboru LD je bil skupno 15 let, medtem blagajnik 4 leta. Izredno vesten gospodar lovske kočje pa je bil kar 12 let. Njegov prijeten, veder značaj je izredno zadovoljivo vplival na vsakogar, ki je prišel v lovsko kočjo. Bil je tudi velik ljubitelj narave, ki jo je znal opazovati in je svoja opažanja tudi objavljaval v tisku. Lovska zveza Slovenije ga je odlikovala z znakom za lovske zasluge in z redom III. stopnje.

Pokojnemu Ivanu časten spomin!

LD Trbovlje — S. I.

Anton Pirman je umrl 2. novembra 1978 v Ljubljani, v 79. letu starosti.

Rojen je bil na Bloški polici. Že s trinajstim letom si je moral sam služiti kruh. S 17. letom pa je moral obleči avstroogrsko vojaško suknjo in oditi na doberdobsko bojišče. Član KP je postal še pred zlomom stare Jugoslavije. Kot zavzet domoljub in idejno dobro oborožen je že v prvih mesecih okupacije širil glas OF. Toda komuniste je okupator vzel najbolj na piko. Že v juliju 1941 je bil Tone aretiran in po prestanem zaporu interniran na otoku Tremiti, kjer je dočakal kapitulacijo Italije. Skupaj z borci 3. prekomorske brigade je osvobajal dalmatinsko primorje. Sovražniki so razkrili Antonovo aktivnost, vendar jim tedaj še ni bil več dosegljiv. Zato so se maščevali nad njegovo družino: ustrelili so mu ženo, ki je bila mati dveh mladoletnih otrok.

Po osvoboditvi je bil Pirman med političnimi aktivisti in na odgovornem položaju v gozdarstvu. Svoja zadnja leta je preživel kot upokojeni gozdarski nadzornik. Za zasluge v vojni in po vojni je dobil 2 odlikovanji.

Bil je soustanovitelj LD Dobropolje in v dobi od 1951 do 1959 7 let član uprav. odbora ter toliko let tudi gospodar LD. Od leta 1963 dalje do svoje smrti je bil član NO LD. Odlikovan je bil z znakom

za lovske zasluge in nagrajen z več diplomami.

Vsi, ki smo ga poznali, ga pogrešamo in ga bomo ohranili v najlepšem spominu.

LD Dobropolje — J. M.

Iz lovskih vrst sta tudi odšla za vedno:

Franc Okički, LD Šentjernej, * 18. 1. 1912, † 25. 12. 1978.

Jože Gačnik, LD Trebelno, * 18. 3. 1904, † 9. 10. 1978.

Umrlima časten spomin!

Lovska kinologija

Telesno ocenjevanje in preizkušnja naravnih zasnov (PNZ) jamarjev v Cerkljah pri Krškem

Lovsko kinološko društvo (LKD) Posavje v Krškem je 14. 4. 1979 priredilo v lovišču LD Cerklje tel. ocenjevanje in preizkušnjo naravnih zasnov psov jamarjev. Zbor je bil pri gostilni Vahčič v Cerkljah. Prireditelj je vodil znani kinolog in predsednik LKD Posavje Alojz Arko, ocenjevali pa smo kinol. sodniki Janez Gliha, Franc Svetec, Andrej Tollazzi in podpisani.

Na telesnem ocenjevanju je bilo 38 psov, od tega 28 lov. terierjev in 10 jazbečarjev. Poprečna telesna ocena vseh je bila komaj dobro. Le 3 psi so dobili oceno odlično, 9 je bilo pa nezadostnih. To do-

kazuje, da na tem območju kakovost jamarjev nazaduje. Z načrtno zrejo bo treba napake popraviti. Pri terierjih se pojavlja previsoka plečna višina, prekratka in mehka dlaka ter preveč beline na prsni in celo na nogah.

Preizkušnje v rovu in na planem se je udeležilo skupno 45 psov. Uspešnih je bilo 24 psov, preizkušnje pa ni opravilo 21. To so psi z malo ali nič ostrosti, niso sledili vidoglasni. Pohvalno pa je, da niti eden izmed preizkušenih psov ni bil streloplah in da so vsi radi šli v vodo.

Na preizkušnji se je vsekakor najbolje izkazal terier iz Vojvodine, ki je edini dosegel prvo oceno. To je lovski terier Fero, njegov lastnik in vodnik pa je Laszlo Kneht iz Bečeja.

Preizkušnja na planem je bila v dveh skupinah. V preizkusnem revirju je bilo dovolj zajcev, tako da je imel vsak pes priložnost pokazati svoje prirojene sposobnosti. Zanimivo je, da so psi na površini ca. 300 ha dvignili okrog 50 zajcev, kar je za sedanjí čas zelo veliko.

V imenu sodniškega zbora se zahvaljujem LD Cerklje, ki je dala na voljo z divjadjo tako bogat predel svojega lovišča, umetni rov in lovce vodiče, ki so prizadevno pomagali pri celotni prireditvi. Posebna zahvala pa Alojzu Arku za temeljito pripravo in vodenje prireditve!

Ivan Pintar,
kinol. sodnik

Priporočilo uredništva:

Za leto 1979 so vse zveze lovske družin (ZLD) oziroma lovska kinološka društva (LKD) — razen LKD Posavje — planirale takšne preizkušnje psov, kjer je predmet tudi gonja divjadi, za jesenski čas. To zato, ker je vznemirjanje oziroma preganjanje divjadi spomladi, v času poleganja mladičev, gnezdenja ipd. neprimerno oziroma škodljivo. Časi za obstoj in razvoj divjadi, zlasti poljske, so spričo znanih dejstev vse bolj kritični, zato je tembolj škoda sleherne živali, ki propade. Priporočamo, da v bodoče tudi LKD Posavje take preizkušnje in tekme preloži na jesenski čas.

Prijavljena legla

Istrski kdl. goniči (JRGki):

Leglo 14. 7. Rejec Vili Škvor, Bertokova 13, Ankaran.
Leglo 23. 7. Jože Jordan, Golniška c. 50, Kranj.
Leglo 8. 7. Rejec Jože Štupar, Vinkov vrh 3, Dvor.
Leglo 2. 7. Rejec Alojz Indihar, Vel. Lašče n. h.
Leglo 5. 8. Rejec Milan Šetina, Vojnik 65, Celje.
Leglo 23. 6. Rejec Franc Furlan, Podnanos 19, Podnanos.
Leglo 4. 8. Rejec Anton Smonkar, Mislinja.
Leglo 24. 7. Rejec Stane Korelc, Gorenja vas 4, Dobrnič.
Leglo 26. 6. Rejec Ciril Mišmaš, Kal 29, Zagradec.

Brak-jazbečarji (JRBj):

Leglo 29. 7. Rejec Martin Budna, Dovško 12, Senovo.
Leglo 17. 7. Rejec Ivan Slak, Stari trg, Trebnje.
Leglo 12. 7. Rejec Franc Pipan, Deskle 14, Anhovo.
Leglo 10. 8. Rejec Franc Križnik, Prapreče, Vransko.
Leglo 10. 8. Rejec Jože Pirnat, Prapreče, Vransko.

Štajerski goniči (JRGšr):

Leglo 12. 8. Franc Ahačič, Begunje 88, Begunje na Gorenjskem.

Hanoveranski barvarji (JRHb):

Leglo 27. 7. Rejec Stanko Kastelic, Podtabor n. h., Grosuplje.

Bavarski barvarji (JRBb):

Leglo 20. 8. Rejec Anton Oseli, Kidričeva 16, Nova Gorica.

Lovski terierji (JRLT):

Leglo 22. 8. Rejec Alojz Klemenšek, Podolševa 13, Solčava.
Leglo 14. 8. Rejec Mirko Jeb, Vrhole n. h., Zg. Ložnica.
Leglo 10. 8. Rejec Milan Lovrenčič, Mesesnelova 7, Ljubljana.
Leglo 9. 7. Rejec Jože Bučvec, Potoška vas 33, Zagorje.

Res. jazbečarji (JRJri):

Leglo 4. 8. Rejec Alojz Mertelj, Gozd Martuljek 76.

Kdl. jazbečarji (JRJki):

Leglo 29. 6. Rejec Stane Kotnik, Kersnikova 30, Celje.
Leglo 4. 8. Rejec Stanislav Poje, Grčarice 1, Dolenja vas

STEKlina NA SLOVENSKEM

Od 16. 6. 1979 do 15. 7. 1979 je bilo laboratorijsko pregledanih skupno 128 kadavrov (91 lisic, 6 srn, 6 jazbecov, 3 kune, 1 podlasica, 2 veverici, 6 psov, 11 mačk, 1 podgana in 1 govedo) iz 23 slovenskih občin.

Izmed pregledanih živali (128) je bila ugotovljena steklina pri 5 lisicah iz občin Murska Sobota in Ravne na Koroškem ter pri 1 jazbecu in 1 kravi iz občine Ravne na Koroškem.

V tem času (od 16. 6. do 15. 7. 1979) se steklina ni razširila iz doslej že okuženih občin. Tako so torej podatki glede okuženih in neposredno ogroženih občin, navedeni v prejšnji številki Lovca, št. 7/79, še vedno veljavni.

Novo pa je, da je bila steklina prvič v tej epizootiji na Slovenskem ugotovljena tudi pri govedu. Ker gre za pašno govedo, ta primer dokazuje, kako prav so imeli v tistih občinah, kjer so odredili zaščitno cepljenje domačih živali, ki se pasejo, še zlasti na planinskih pašnikih.

Karel Gošler

Koker španjeli (JRKš):

Leglo 6. 8. Rejec Jože Kogelnik, Podklanc 5, Dravograd.

Nem. prepeličarji (JRPr):

Leglo 3. 8. Rejec Mirko Vadnjal, Snežniška 11, Pivka.

Nem. kdl. ptičarji (JRPki):

Leglo 9. 8. Rejec Gvido Petroša, Hrvatini 50, Ankaran.

Irski setri (JRIs):

Leglo 19. 8. Rejec Janez Požar, Lebanova 33, Ljubljana.

Kinološka zveza Slovenije

Plan jesenskih kinoloških prireditev 1979 za območje ZLD Maribor

22. 9. preizkušnja naravnih zasnov (PNZ) goničev in brak-jazbečarjev. Zbor ob 8. uri pred gostilno Pozne v Oplotnici. Vodja prireditve Ludvik Brence.

29. 9. PNZ jamarjev. Zbor ob 8. uri pred lovskim domom v Slovenski Bistrici. Vodja prireditve Alojz Fišinger.

13. 10. jesenska zrejna preizkušnja ptičarjev. Zbor ob 8. uri pred lovskim domom v Zg. Polskavi. Prireditve vodita A. Selinšek in I. Erker.

14. 10. tekma po krvnem sledu lovske psov vseh pasem. Zbor ob 8. uri pred gostilno Srnc v Šmartnem na Pohorju. Vodja prireditve Hinko Srnc.

27. 10. PNZ in jesenska zrejna preizkušnja šarivcev. Zbor ob 8. uri pred gostilno nasproti kulturnega doma v Črešnjevcu. Vodja Karel Ingolič.

Vse prireditve so le za pse oz. člane lovske družine ZLD Maribor.

Udeležbo na katerikoli prireditvi je treba prijaviti vsaj 10 dni pred prireditvijo Zvezi lov. družin (ZLD) Maribor oz. Lovskemu kinološkemu društvu (LKD) Maribor.

Posebej opozarjamo lastnike in vodnike psov z območja občin, ki so okužene ali neposredno ogrožene s steklino, na 9. točko odredbe o ukrepih zoper steklino (Lovec, št. 1, januar 1979). Če želijo peljati psa na kinološko prireditev izven svoje občine, si morajo prej preskrbeti dovoljenje pristojnega (občinskega) veterinarja.

Dalje opozarjamo vodnike, da prinesejo s seboj tudi potrdilo o cepljenju psa v letu 1979 proti steklini. Psi morajo imeti nagobčnike.

V primeru razširitve stekline ima organizator (LKD) pravico spremeniti kraj in datum prireditve.

Lovsko kinološko društvo (LKD) Maribor

Poudarek kinologiji, toda pred veliko leti! Del paradnega lovskega sprevoda v M. Soboti leta 1957, ob 35-letnici ustanovitve Prekmurskega lovskega društva.

Foto Gerenčer

Jubilejni »Lovec«

Lovci pripravniki, ki ste letos ali lani stopili v lovske vrste! Vaša dolžnost je tudi, da poznate zgodovino slovenskega lovstva.

Mnogo o naši lovski organizaciji, vse od njenega nastanka, kakor tudi o lovu in divjadi nekoč in sedaj na območju vseh 18 zvez lovskih druženj Slovenije najdete v jubilejnim Lovcu. Jubilejna številka, ki je hkrati tudi samostojna publikacija, je izšla leta 1977, ob 70-letnici slovenskega lovstva.

Obsega 140 strani in jo poleg besedila bogati tudi mnogo črno-belih in barvnih slik. Cena izvodu je samo 50 din.

Na vaše naročilo vam jubilejno revijo Lovec pošljemo po poštne povzetju. Če se pa mudite v Ljubljani, jo lahko nabavite neposredno v naši pisarni na Župancičevi 9.

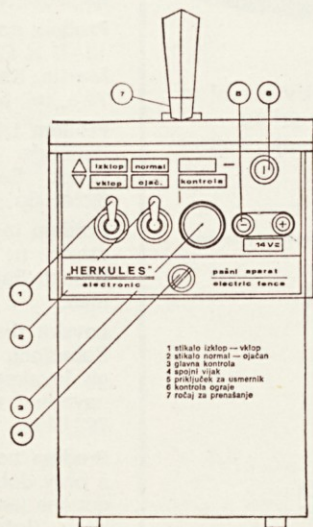
Naj ne bi bilo lovskega pripravnika brez tako poučne in lepe publikacije!

Lovska zveza Slovenije

električna ograja HERKULES ELECTRONIC

uspešno varuje
poljske kulture
pred:

divjimi prašiči
medvedi
jelenjadjo
srnjadjo

Prva izvedba:

BATERIJSKI PRENOSNI, TIP HS 3

Druga izvedba:

**VKLOPLJANJE NA OMREŽNO
NAPETOST 220 V**

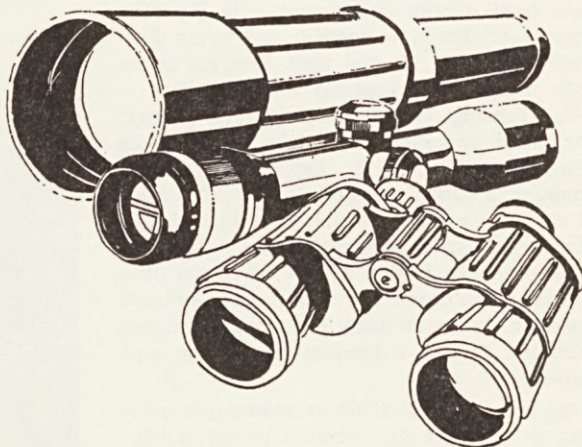
ROMAN GORJUP Elekromehanika

Šmarca 85

61240 KAMNIK

Telefon (061) 831 105

Precizni lovski pripomočki »HABICHT«

SWAROVSKI OPTIK

TIROL

Izdelke tirolske tovarne optičnih instrumentov
SWAROVSKI, vse s Habicht optiko:

- modernizirane dvoglede 7×42 MDV in 10×40 MDV; (MDV = naravnavanje vsake priročne leče posebej)
- odlične dvoglede, tudi z gumijasto oblogo in z nastavitvijo ostrine za vsako oko posebej, 7×42 MDV GA in 10×40 MDV GA;
- najkvalitetnejše monokularne daljnoglede (spektive) z gumijasto oblogo, 30×75 ;
- strelne daljnoglede, jeklene in iz lahke kovine od 4×32 do 6×42 ;
- najnovejše daljnoglede NOVA

in municijo Hirtenberg ter puške Steyr-Mannlicher

IMA STALNO NA ZALOGI GENERALNI ZASTOPNIK
ZA JUGOSLAVIJO TOVARN SWAROVSKI,
HIRTENBERG IN STEYR

Hans Fanzoj

puškarna

Borovlje — Ferlach

Griesgasse 1

Avstrija

Najnižje eksportne cene!

Reinhold Messner: EVEREST

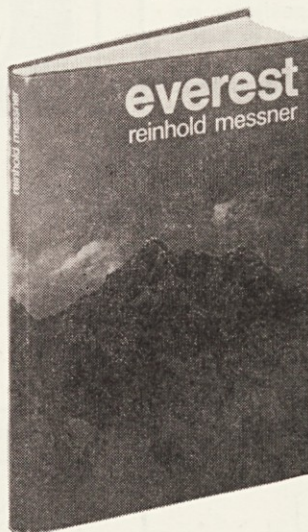
Šele pred dobrim četrto stoletja je človeška noga prvič stopila na najvišjo goro sveta. Zgodovinski datum: 29. maj 1953. Prva sta se na listo zmagovalcev zapisala Anglež Hillary in šerpa Tensing, ki sta osvojila Mount Everest kot člana angleške himalajske odprave. Za njima je več kakor 25 ekspedicij poskušalo ponoviti ta uspeh, a so bile med njimi redke, ki so bile uspešne v svojih naporih in tveganju. Zadnji uspeh je dosegla letos naša himalajska odprava, ki je z dvema navezama utrta izredno težko prvenstveno smer na vrh Mount Everesta. Ta uspeh naših plezalcev je vklesan z zlatimi črkami v kroniko svetovnega alpinizma.

V tej kroniki dramatičnih in nenavadnih prizadevanj pa imata še posebno mesto odlična avstrijska plezalca: Reinhold Messner in Peter Habeler. Bila sta prva in doslej tudi edina v zgodovini alpinizma, ki sta se povzpela na vrh 8848 metrov visokega Mount Everesta brez uporabe umetnega kisika. Knjiga EVEREST opisuje ta izjemni uspeh, ki sta ga dosegla 8. maja 1978.

Tekst dopolnjujejo številne dokumentarne fotografije in zemljevidi v barvni in črno-beli tehniki. Knjiga ima 232 strani teksta in 32 strani barvnih prilog.

Knjigo lahko kupite v vseh knjigarnah in pri Državni založbi Slovenije, knjižni oddelek, Mestni trg 26, Ljubljana.

Knjiga stane 450 din in jo lahko kupite tudi na tri mesečne obroke.

Lovska družina Rečica pri Laškem

priredi

v nedeljo, 26. avgusta 1979, s pričetkom ob 8. uri, pri svojem lovskem domu na Šmohorju

XI. strelsko tekmovanje tradicionalni memorial Cirila Vezjaka

Tekmujejo 3-članske ekipe, vsak član strelja:

na 20 umetnih golobov;

v tarčo »srnjak«, 10 strelav na 35 m stoje;

v tarčo »bežeči merjasec«, 10 strelav na 50 m.

Na umetne golobe se strelja po splošnih merilih in z lastno municijo. MK puška je brez optičnih pripomočkov. Naboj za MK puško da prireditelj. Najboljša ekipa prejme prehodni pokal. Prve tri ekipe dobijo v trajno last spominske kristalne pokale. Najboljši posameznik prejme spominski pokal starešine LD Rečica. Za 20 najbolje uvrščenih strelcev so pripravljene praktične nagrade.

Tekmovanje je samo ekipno. Ekipe naj se po možnosti prijavijo teden dni prej **Lovski družini Rečica pri Laškem, 63270 Laško**, oziroma na dan tekmovanja do 8. ure na strelišču.

Po predhodnem obvestilu nudimo tekmovalcem dan pred tekmovanjem strelišče za vadbo.

Za dobro kapljico in lovske specialitete poskrbljeno.

Lovska družina Rečica pri Laškem

MALI OGLASI

Lovske družine in vodstva gojitvenih lovišč! Zbiramo prijave za nabavo sladkorne pese in koruze v storžih za krmljenje divjadi. Lanske cene so bile: pesa franco lovišče kg po 1,70 din, koruza v storžih kg po 2,20 din. Cen za letos še nimamo, najbrž pa bodo nekoliko višje. Sicer pa zainteresirani dobite podrobnejše informacije pri GRUDI TOZD ZT, telefon (061) 310 546 in TOZD LOVEC, telefon (061) 20 306.

Prodajam novo tricevko »KRIEGHOFF«, posebne izdelave, model Neptun, kal. 16—16/7 × 65 R, s strelnim daljnogledom 1,5—6 ×. Samo resni zainteresirani. — Jamnik, Ljubljana, Na jami 11.

Zaradi smrti moža prodajam lovski puški: bokarico, kal. 12—7 × 57 R, s strelnim daljnogledom, in brezpetelinko, kal. 16—16, najboljšemu ponudniku, Angela Grabrijan, Stari trg 3/II, 61000 Ljubljana, tel. (061) 27 012.

Prodajam vložno cev »Magnum Krieghoff-Ekstra«, dolžina 45 cm, za kal. 16. Franc Križnik, 63212 Vojnik.

Prodajam popolnoma novo risanico, kal. 7 mm, Remington Magnum s strelnim daljnogledom Kahles in z naboji. Vinko Dobravec, Prašnikarjeva 8, 61210 Ljubljana-Šentvid, tel. (061) 51 037.

Prodajam novo češko bokarico Tatra, kal. 12—7 × 57 R, s strelnim daljnogledom. Martin Kežman, 68257 Dobova, h. št. 73/a, tel. po 20. uri, (068) 68 627.

Prodajam tri mesece stare mladiče prepečarje (rjavce), odličnih staršev. Drago Senekovič, Sp. Duplek 168, 62241 Sp. Duplek.

Prodajam leglo kratkodlakih ist. goničev, starih tri mesece, odličnih staršev. Branko Pajnič, Bukovica 18, 61310 Ribnica.

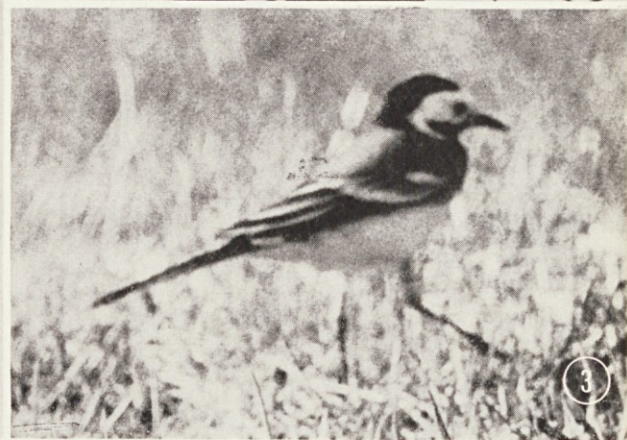
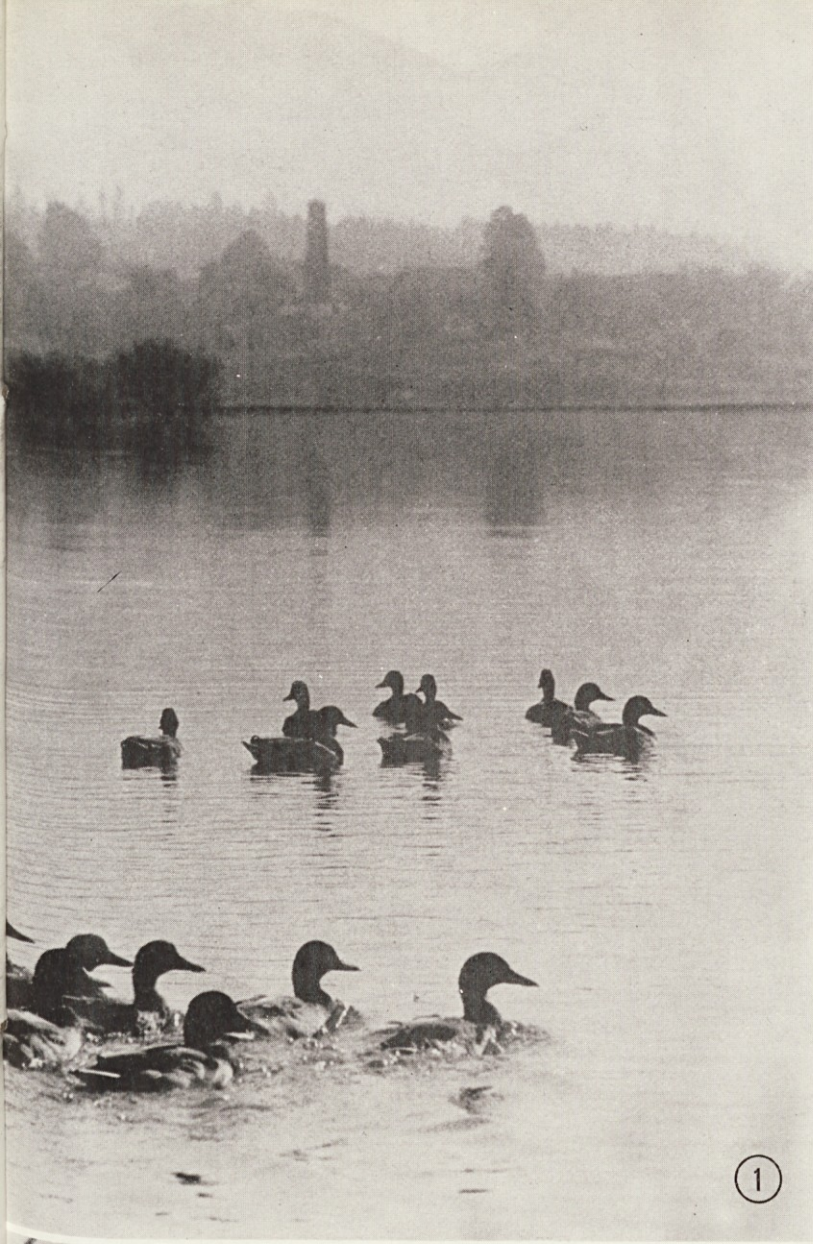
Lovska družina Spodnje Ptujsko polje, Sobotinci, 62281 Markovci, kupi šolanega lovskega psa ptičarja. Ponudbe na navedeni naslov ali po telefonu (062) 790 045.

Prodajam psičko terierko, staro tri leta, s prav dobro telesno oceno in PNZ. Je odlična jamarka in primerna tudi za paritev. Jože Tlaker, Poljane 6, 63332 Rečica ob Savinji.

Prodajam lov. karabin CZ, kal. 8 × 57 IS, šibrenico enocevko, kal. 12, in MK puško Brno 2, vse z municijo. Jože Volk, Trnovo pri Gorici 20 a, 65252 Trnovo, tel. (065) 22 097.

SLIKE NA OVITKU:

- Race mlakarice**
Foto Ivo Napotnik
- Štokljin start**
Foto Evald Mlinarič,
Diana — Prekmurje
- Bela pastirica (Motacilla alba) se rada drži ob vodi**
Foto Janez Papež, Diana
- Raca mlakarica z naraščajem**
Foto Janez Papež, Diana

Filovci — stara, značilna prekmurska domačija, redki primer lepe ljudske arhitekture

Foto Ančka Tomšič

LOVCI IN DRUGI LJUBITELJI PSOVI!

OBIŠČITE MEDNARODNO RAZSTAVO PSOVI VSEH PASEM,
LJUBLJANA, HALA TIVOLI, 25. in 26. avgusta 1979.

Oba dneva ob 17. uri nastop šolanih službenih psov.

RAZSTAVA LOVSKIH PSOVI V SOBOTO, 25. AVGUSTA!

